

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.
 Fiókiadóhivatalok: **Zomborban: Gombos E. Berta** dohánytőzsdéjében. **Ujvidéken: Schäffer Péter** könyvkereskedésében. **Szabadkán: Braun Adolf** nyomdájában. **Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.**

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.
 Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.
 Tanítóknak, aljegyzőknek, írnokoknak, földmiveseknek és szerényebb javadalmasú hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Szomoru karácsony.

Irta: Latinovits Pál.

A nagy politikával való foglalkozást nem szívesen üzzük. Most se tennők, ha ez sok bácskai családnak érdekét, számos embernek legszentebb érzelmét nem érintené és pedig olyan szempontból, hogy az a kereszténység legszebb ünnepére, a karácsonyra sötét árnyat vet.

Nagy meghatottsággal olvastuk a mult hetekben azon szivettépő jelenetek leírását, amelyek megyénkben a *szabadkai, zombori és ujvidéki* pályaudvarokon lejátszódtak. Ahol apa, anya, testvér görcsös zokogással borult a katonaruhába öltözött fiu és testvér nyakába, attól a szomoru érzéstől eltelve, hogy övét ez életben talán soha viszontlátni nem fogják. A nagy politika azonban nem ismert irgalmat. Letépi az apa és anya kebléről a fiut s nem törődik azzal, hogy ezer és ezer családnak fájdalmat okozott. Könnyű kitalálni, hogy eme szivettépő jelenetek abból az alkalomból történtek, hogy a boszniai és hercegovinai 15. hadtest csapatainak megerősítésére elvitték a póttartalékosok és azon egyéb, már begyakorlott ujoncok egy részét, kik a Bácskából sorozott három közös hadseregbeli ezred kötelékébe tartoznak.

Az egészben talán nem az a szomoru, hogy Boszniát annektálták; ez csak természetes következménye volt annak, hogy az 1878-ban, annyi pénz- és véráldozatba került okkupáció, mely a berlini szerződésnek egyik reánk ruházott, elég terhes föltétele volt és amely 30 évig annyi millióját nyelte el Ausztriának és Magyarországnak, a végeredményében, habár a nemzet na-

gyobb része akkor sem helyezte, annektálásra fog vezetni. Csak az a hiba, hogy — amint akkoriban — az akkori külügyi miniszteriumunk teljesen tájékozatlan volt a boszniai viszonyokkal, s gróf Andrassy akkori külügyminiszter mondása szállóigévé vált, amely szerint *»Boszniát és Hercegovinát 1 katonabandával és zászlóalj gyalogsággal meg lehet hódítani«*, s amelyhez később 250.000 ember kellett s körülbelül 10.000 osztrák magyar harcos részben a csatateren, részint az elviselhetlen klíma következtében betegségben lelte ki életét, s amely tömérdek millióba került, — ugy sajnosan kell konstatálnunk azt, hogy diplomáciánk a külföldi hatalmakkal szemben az annektálást illetőleg épp ily tájékozatlan volt. Mert ha a lapok egybehangzó jelentése szerint a külügyi képviselőnk ezt a különböző érdekelt nagyhatalmakkal kellőképpen előkészíti, ugy azon nagyfoku izgalmaknak, melyek a nyomába keltek, elejét vehette volna. Reánk bácskaiakra nézve, hogy éppen a mi megyénk volt az, amely 30 évvel ezelőtt is aránylag a legtöbbet szenvedett a pénz- és véráldozatokból. Ki ne gondolna vissza a szomoru emlékeztető és annak idején a képviselőházban is nagy port fölvert boszniai zavarokra, ahol Bácsmegegyének gazdaközönsége 500 kocsit és 1000 lovat volt kénytelen Vukovára állítani és ahol körülbelül minden 60—70 holdas gazda megadta hozzá a maga kellő adóját. A kocsik kérdését valahogy még megoldották volna, de a szomoru maglaji huszárkatasztrófa után, midőn a 7. huszárezred 70 vitéz katonája és 1 tisztje, gróf Chorintzky az egyenlőtlen harcban, vitéz védelem után elesett és azok megkínzott s megcsönkített hulláiról a megdöbentő hír Bácskába is

eljutott, alig találkozott ember, aki a fennebb említett kocsiknak fuvarosa akart lenni. Ugyannyira, hogy az egyes hatóságok különféle vándorlegényeket fogdostak össze jószóval és erőszakkal kocsisoknak és a másik részt pedig magasabb pénzigéretekkel, valamint kocsik és lovak tulajdonának átruházásával birhatták csak rá a kocsis szerepére. Dehát ebben se volt köszönet, mert ezen katilináris existenciáknak legnagyobb része mire Bosznia-Bródba ért, éjjel megszökött, otthagya kocsiját-lovát, ugy, hogy a kocsikat szekerészkatonákkal kellett ellátni. A hadvezetőség a boszniai utakkal annyira tájékozatlan volt, hogy a nehéz katonai társzekerek képtelenek voltak a feneketlen sártengerben haladni. De még szomorubb ránk szegény bácskaiakra a gyászos emlékü bihácsi ütközet, ahol a zombori 23. gy. e. 500 embere esett el, élükön *Le Gay* ezredessel. Sok bácskai család gyászolta ezt a szomoru napot s elkeseredve gondoltak Andrassyának fönnb vázolt mondására, hogy 1 zászlóaljjal és 1 katonabandával foglalja el boszniát. Hát még mennyi azoknak a bácskai katonáknak a száma, akik az óriási fáradalmaktól kimerítve, a folyton láthatatlan ellenség által agyonzaklatva, végkimerültségben pusztultak el. Szegény jó alföldi polgártársaink, akik talán csak panorámákban láttak magas hegyeket, kénytelenítették 1000—1500 méter magas sziklahegyekre fölmászni, nem tudva azt, melyik percben teríti őket le valamely lesben álló bosnyák gyilkos golyója. És hogy mennyire kötelességtudó, fáradhatatlan és bátor a mi népünk, azt bebizonyította a boszniai okkupáció alkalmával is, mert katonatisztek egybehangzó állítása szerint a hegymászás és a vele járó fáradságokat aránylag job-

Ülünk...

*Ülünk a fehér téli alkonyatba';
 A kopott, régi zongora felül
 Egyszerre hangok törnek fel a csendbe'.
 Nem hallja más, csak én... én egyedül!*

*Elnyujtva, hosszan szállanak a hangok,
 Melódiájuk gyászos, szomorú;
 S fonódik halkan szárnyán a zenének
 Egy álomnak halotti koszorú.*

*Én zokogok? Vagy hangjára szívemnek
 Visszasír tán valaki valahol?...
 Csend lett. Fekete árnyak imbolyognak
 Mélyöblü, régi butorok alol.*

F. Galambos Margit.

Könyörgés.

— A »Bácsmegeye« számára írta: —

Molnárné Radich Jolán.

Édes Istenem, hoztál kriszkindlit az apróságoknak; cukrot, babát a kislányoknak, lovacskát a fiuknak. Hát nekünk öregeknek, nekünk mit juttat jószágos kezéd?! A szívünkre nehéz sejtelmek köde borul, szemünkből az aggodalmak könnye hull. Jó Isten, minekünk nem hoztál — mitőlünk vittél! Elvitted az öröminket, reménységünket... Mint a feltört zsilipen a vízár, úgy ömlött Ma-

gyarhon földjéről Bosznia felé az ár, az emberár: 70 ezer katonagyerek.

Nagy garmadába összerakva áll a hadikészültség a z...i indóháznál. A podgyászok emeletnyi magasságot érnek el.

Vonatok jönnek, vonatok mennek. És én olvasom tiz... husz... harminc kocsit kocsit után s mind telve magyar katonákkal.

Benéznek az egyikbe... Két hadfi észreveszi az érdeklődésemet és szóltanul intenek kezükkel délirányba: Bosznia felé...

Szomoruan csóválom meg fejemet s a rézvitem ugylátszik, nyomasztó érzést kelt szívükben, mert sapkájukat hirtelen szemükbe huzzák s szóltan csendbe vonulnak vissza kupéjuk sarkába.

Tovább megyek. Egy másik kupé előtt állok meg. Ez is haramadosztályu. Itt katonatisztek vannak. Alszanak. Délceg alakjuk végig nyulik a kemény fapadkán. Pihennek, erőt gyűjtenek. — Mert erőre lesz szükség, ahová most mennek. Mert csak a pihent, erős testű ember bír helyt állni magáért. Gyenge testben gyenge, gyáva a lélek! S aztán ki tudja, hová jutnak? mikor lehet ilyen pihenőjük?!

Ezek az emberek nyugodt, flegmatikus véralkatúak. Ezek a végzetben megnyugvók. Ezek azok, akik azt tartják: jöjjön, aminek jönni kell!

Nem így gondolkozik s érez azonban az a főhadnagy, kit egy másik kupé ajtajában pillantok meg.

A sínek mellett elhaladva szembe kerülök vele... O áll és néz s úgy tetszik rám néz. De azok a szempillák meg se rebbenek, amint elébe

álok, mintha ködfátyolkép lennék, amin keresztül lehet látni. — Ezek a távolba néző szemek arról beszélnek, hogy ennek az embernek a lelke nincs ott, ahol áll, hanem messze kalandoz, s hallja, még most is hallja elhagyott családjának szomorú búcsusúvatát.

Vagy, lehet, hogy messzebb jár. — Lent jár Bosznia fagyos mezőin és látja az 1877-ben elesettek testén a vérrózsákat és hallja szavukat, amint intik őt: ne jöjjetek! Bosznia földje hideg sír a magyar szívnek.

... Egy fiatal tiszt hetykén csörtetve jön a váróteremből. Az ajka mosolyog, az arca hamvas piros, még ott látom rajta anyjának simogató kezét. Mintha fiatal deák hagyta volna ott az iskola padját, hogy tisztí uniformist öltösn. Elbizakodottan mosolygó szeméből szinte ezt olvasom ki:

Elmegyünk mi harcba,
 Véres háboruba.
 Hírvirágot szedni
 Gyöngyös koszorúba.

Az ő naiv gyermeklelle még csak a hírvirágot látja, azé a másiké, a pesszimistáé: a vérvirágokat...

Megindul a vonat... Fut... rohan... tiz, husz, harminc vagon s utána újra tiz, husz, harminc... Mennek Bosznia földjére, honnan fegyverek zöreje hallatszik...

Az egyik kalauz felé fordulok: — Mióta tart ez a katonaszállítás? — kérdem. — Bizony kérem, már nyolc hét óta.

És mellettem szomoruan felsóhajt egy öreg német polgár: Arme Konder!... Szegény gyerekek!... sóhajtom én is a távozók után.

ban bírták, mint az alpesi vidékekről Boszniába vezényelt csapatok. Ennyi veszély hallatára csoda-e, hogy a mult hetekben a bácskai pályaudvarokon az említett tragikus jelenetek megtörténtek. Hiszen 30 év alatt még nem felejtették el a boszniai tragédiát ama családok hozzátartozói.

De hát diplomáciánk olyan, mint amit a Franciaországban uralkodott Bourbonokra mondtak: »Semmit se tanult, tehát semmit se felejtett.« Nem okult a multak hibáin; s amit 30 évvel ezelőtt rosszul cselekedett, azt most megismételte.

Hangsúlyozzuk, hogy az annektálás tényébe, a történetek után, bele kell nyugodnunk, jöhet az több körülményekkel, nagyobb diplomáciai ügyességgel és így kevesebb izgalommal is meg lehetett volna csinálni.

Ma, karácsony szent ünnepén, midőn vallásos ihlettől eltelve, megtisztult érzéssel lépünk a Mindenható elé, arra kérjük Öt, ki Magyarországot annyi szerencsétlenség és veszedelem után megtartotta, hogy ne engedje, annexió hazánktól ismét annyi véraldozatot követeljen és hogy mélyen sujtott bácskai családjaink ama derék sarjait, kik esküjök-höz hiven a súlyos határőrszolgálatot teljesítve, nagyon szomorú karácsonyt töltenek, — minél előbb vezérelje őket vissza erőben és egészségben értők aggódó családjaikhoz.

Hirlapelőfizetési irodánk.

Olvasóinkat értesítjük, hogy a „Bácsmege“ kiadóhivatala

hirlapelőfizetési irodát

létesített.

A „Bácsmege“ kiadóhivatalánál (Budapest, Teréz-körút 2. sz.) tehát az

A karácsonyi ünnepnapok közeledtével nagy takarításra készültem. Hivattam a régi napszámos asszonyomat.

— Nem jön — tért vissza az üzenettel küldöncöm.

Nem jön?! Miért?

A fiait elvitték Boszniába. Mind a hármát. A legkisebbet, a legkedvesebbet is. A két öregebbet már régebben besorozták s a kisebb, mikor meghallotta, hogy azok háboruba mennek, ő is bevonult önként, mert szegény volt itthon ülni, míg bátyjai küzdenek.

És anyjuk, a szegény munkás asszony azóta sír, folyton sír s két dolgos kezét imára kulcsolja össze:

»Istenem, hozd vissza a legkedvesebbet!»

Aztán a két másikra gondol... s megdermed a szíve: azokat is érheti baj, azok is meghalhatnak. Mi lenne, ha meghalának?! Oh, hogy fájna az is! Akkor, akkor azok lennének a legkedvesebbek.

»Istenem, hozd vissza a két öregebbet is!« — zokogja szegény.

Igy ül naphosszat szóltan, csüggedten, mély letargiába merülve, — arcát az ég felé fordítva.

Oh, hány Nióbe-fej fordul ma így, az ég felé széles e hazában, a sötét gomolygó fellegek közül fényt várva, megváltást remélve!

Egy fiatal tiszt rokonomat is berendelték a bosnyákok izzó földjére. Daliás szép fiú. Több nyelvet beszél. Zeneértő. S a báltermek síma parketjén pár nap előtt még vidám ziganzyene mellett délcegen járta a csárdást.

Odalenn tán nemsokára megszólal az ágyuk zenéje s szép fiaink villogó szemekkel, lüktető halántékkal, a végső elszántság parokszizmusában rohannak előre... viszi őket a háború angyala — a halál táncára.

Oh Isten, tégy csodát! Békitsd meg a haragvó népek bosszus lelkét s mint egykoron Mózes népevel, a veszedelmekből megszabadítva, sértetlenül átvezetted a tengeren: vezérelj haza a mi fiainkat is sértetlenül abból a veszedelemből, amelynek neve: háború; abból a tengerből, amelynek neve: vér.

összes fővárosi, vidéki és külföldi lapokra elő lehet fizetni.

Aki több lapot járát, az időben és portókiadásban sokat megtakaríthat, mert valamennyi lapjának előfizetési díját egy utalványon küldheti be kiadóhivatalunknak, mely az előfizetési összegeket az illető lapoknak továbbítja.

Azokat, akik az előfizetéseket általunk eszközlik, — minthogy ebből valamelyes hasznunk van — a jövő év folyamán irodalmi művel ajándékozunk meg.

Tisztelettel

a „Bácsmege“ kiadóhivatala
Budapest, Teréz-körút 2. sz.

A közvágóhidak és a husszemle-díjak Bácsmegejében.

A közfogyasztásra szánt hus egészségügyi vizsgálata és a közvágóhidakra vonatkozó szabályok betartása a bácsmegei községek előjáróságainak sok gondot, tömérdek bajt okozott. A földmívelési miniszter ama rendeletét, hogy a régi szabályok helyett újakat, a mostani viszonyoknak jobban megfelelőket sehoggy se tudták végrehajtani. Nem voltak képesek egységes megállapodásra jutni. Minden járás, község más-más szokást és föltételeket igyekezett meghonosítani. Az ellentétek, egyrészt a husvizsgálók, másrészt pedig az iparosok és fogyasztók rovására annyira kiélesedtek, hogy a szegedi kereskedelmi és iparkamarának erélyesen kellett közbelépnie. A napokban megalkotta a Bácsmegejére vonatkozó utbaigazítást, melyet az előjáróságoknak megküldött s mely a következő fontos intézkedéseket tartalmazza:

A közvágóhidak használatáért fizetendő díjak a következő tételekben volnának megállapítandók, melyek a fogyasztást tulságosan nem terhelnék, de mégis alkalmat nyújtanának a közvágóhid fönntartásával járó költségek apasztására.

1. Szarvasmarha után (ideértve a növendékmarhát is darabokint) 2 K — f
 2. Borju után 1 éves korig 1 » — »
 3. Juh és kecske darabja után drbként — » 40 »
 4. Bárány és gödölye után drbként — » 20 »
 5. Sertés után (3 hónapos koron felül) 1 » — »
- Ha a közvágóhídon történik a feldolgozás és ehhez helyiséget, forróvizet stb. a közvágóhid szolgáltató, 1 » 60 »

Három hónapon alóli malac, szópós malac után is — » 30 »

Oly községekben, melyek vágóhidat a fogyasztás csekély volta miatt nem tartanak fön, nézetünk szerint vágóhídi illeteket sem szedhetnek és ilyeneket megállapítaniok felesleges.

A husszemle díjak megállapításánál különbség teendő nézetünk szerint abban, vajjon van-e a községben közvágóhid, vagy nincsen, és hogy hol történik a vizsgálat, időhöz van-e kötve rendes körülmények között a vágás stb. Ott, ahol a vágás meghatározott időben, a vágóhídon történik, ahol tehát a husvizsgálóknak alkalm van együttesen, egy fáradsággal ejteni meg a szemlést és a hol a nagyobb fogyasztás vagy nagyobb husipar (szalámi gyártás, huskivétel stb.) van, minél fogva a husvizsgáló jövedelme fokozottabb, a tarifa mindenesetre mérsékelt lehet, mint más helyütt, ahol szórványosan történnek csak vágatások és a husvizsgálóknak az illető iparosok telepére kell menniök. Ez utóbbi esetben a husvizsgáló fáradságának méltányosabb jutalmazása már annál is inkább lehetséges, mert vágóhídi díjak a fogyasztást nem terhelik.

A husszemle díjak normális viszonyok között a következőképp volnának — nézetünk szerint — megállapítandók:

a) olyan helyeken, ahol a husvizsgálat a közvágóhidakon történik:

1. Szarvasmarha és növendékmarha után 1 K — f
2. Egy éven aluli borja után — » 40 »
3. Juh és kecske után — » 40 »
4. Bárány és gödölye után — » 20 »
5. Sertés után — » 80 »
6. Három hónapon aluli malac után — » 20 »

b) olyan helyeken, ahol közvágóhid nincsen és ahol a husvizsgáló esetről-esetre, az iparos műhelyén vagy lakásán kénytelen a husvizsgálatot teljesíteni:

1. Szarvasmarha és növendékmarha után 1 K 60 f
2. Egyéven alóli borju után — » 80 »
3. Juh és kecske után — » 60 »

4. Bárány és gödölye után — K 30 f
5. Sertés után — » 20 »
6. Három hónapon alóli malac után — » 30 »

Kényszervágatások, ugyszintén a megállapított rendes vágatási időn túl történo vágás esetén, a megállapított díjak kétszerese szedetik, éjjeli husszemle alkalmával szarvasmarha után legalább 3 korona, kisebb állatok után legalább 2 korona és 2 kilométert meghaladó távolság esetén természetbeli fuvar, vagy ehelyett fuvar-költség jár.

A kényszervágás oly eseteiben, midőn a husszemle tartása céljából állatorvost vagy husszemlélt vidékről kell hozni, természetbeli fuvar, vagy a kocsiköltség és a szabályszerű napidíj jár.

A levágott állapotban vidékről behozott állatok után a megállapított rendes egész díj, feldarabolt husoknál 5 klgrig 20 fillér, azontúl pedig kilogrammonként 3 fillér szemledíj fizetendő. Az egy-egy állat feldarabolt husrészei után megállapított díj azonban nem tehet többet ki, mint egy egész állat szemledíja.

Ezek volnának nézetünk szerint azok a szabályok, melyek rendes körülmények között a husszemlével járó teljesítmény méltányos díjazása mellett, a fogyasztás aránytalan megterhelésével nem járnának, ettől eltérő megállapodásokat csak különös helyi viszonyok és körülmények indokolnának.

A szabályrendeletben helyes volna még az érdekeltek meghallgatása mellett szabályozni a rendszerinti vágási időt is. E mellett célszerű volna kimondani, hogy a hol közvágóhid van, a szemledíj a vágóhídi és esetleges fogyasztási díjjal együttesen szedessék be és a husszemléltől nem a felektől, hanem a községi pénztártól kapja meg havonként a részére beszedett járandóságot. Ez eljárással a levágandó állatok körül kölcsönös ellenőrzés gyakoroltatnék, viszont a szakértőnek díjazása körüli esetleges gyanúsítások is kizártak volnának.

Oly helyeken, a hol a vágatások nem közvágóhídon eszközöltenek és ekkép vágatási díj nem szedetik, a husszemle-díj közvetlenül a husszemléltől volna fizetendő, ily helyeken a község évi díjazást ne biztosítson, mert a szakértő a biztosított évi díjazás mellett esetleg a kötelességét elhanyagolhatná.

Községi tisztújítások.

A megyében lefolyt községi tisztújításokról újabban a következő értesítéseket küldik

saját tudósítóink:

Katymár. A tisztújítás eredménye a következő: közfelkiáltással megválasztottak: Vaczity Lukács bírónak, Preiszig Pál II. bírónak. Esküdtek: Matos Sándor, Ran Ádám, ifj. Krékity Máté, Róth András, Ispanovics Boldizsár; pénztáros Eifried Kelemen; kir. adószedő Alaga Bódog; közgyám Weber Antal.

Bácsbokod. A tisztújítás eredménye ez: I-ső bíró Harbeith József, II-od bíró Svraka Iván; közgyám Gergits Lukács; községi pénztáros Füstös József; kir. adószedő Jaszenovits Bónó; esküdtek: Harbeith Mihály, Stigmon János, Boros András, Muity István, Thor János és Hellembart János.

Madaras. Névszerinti szavazással megválasztottak: Varga Ádám bírónak, Szöllősy József II-od bírónak; esküdtek: Fábih János, Geiger Mihály, Kovács István, Barta András, Balla István, Müller János; közs. pénztáros Gracza János; kir. adószedő Szvorány Mihály; közgyám Mamuzsits István.

Tataháza. Közfelkiáltással megválasztottak: Tüske Gergely Márton bírónak, Juhász Mihály II-od bírónak; esküdtek: Ács Pál, Nagy Pál Miklós fia, Beinyi Pál; közs. pénztárnok Burszki János; kir. adószedő ifj. Tüske Miklós; közgyám Pásztor György.

Mátételke. A tisztújítás eredménye ez: Piukovits Fábih Antal bírónak, Piukovits István Lukács II-od bírónak; esküdtek: Piukovits Márk, Piukovits Tóbiás (István fia), Piukovits Alajos (Simon fia), Piukovits István Mihály; pénztárnok Piukovits Pál; közgyám Piukovits Benő Péter.

Jánoshalma. A bíróválasztás eredményét már közöltük. Az összes tisztújítás eredménye a következő: Komáromy Gergely bírónak, Kovács György fapri II-od bírónak; Szarvas Ferenc, Kovács István fapri, Szücs István, Ágves András, Nagy Mihály, Csincsák Mihály (ujházi) esküdtekké; Ferlneri Ferenc közs. pénztárnok; Vairi Pál kir. adószedő; Taskovics István Tamás közgyám.

Rein. Közfelkiáltással megválasztottak: Heckenberger József bírónak, Vancsura Márton II-od bírónak; Heckenberger Flórián, Vancsura Illés, Tossenberger György, Kalesevits János esküdtek;

Nagy György pénztárnok; Himpelmann Denér közgyám.

Mélykut. Közfelkiáltással megválasztottak: Tokodi Irashém bíróné, Gyetvány Pál II-od bíróné; Rasztik Ágoston, Kakas János, Lipka Antal, Mikó János (Máté fia), Kiss Gyula, Novák Orbán, Binszky András, Halla József esküdtekké; Pásztor Ferenc közs. pénztárnok; Dora György kir. adószedő; Balog László közgyám.

Bajmok. A tisztújítás eredménye ez: Schön Tamás bíróné, Probojevits Márk II-od bíróné; Kollár Simon pénztárnokká; Nagy József kir. adószedő; Kirchenmayer György közgyám; Paskó Ferenc, Janda Antal, Ritter Pál, Schaffer Jakab és Vujevits Antal esküdtekké. A képviselőtestület tagjai lettek: Beslity Márk, Czindel János, Berger Mihály, Kirchenmayer György, Kollár Mihály, Basity Gábor, idb. Mayer György, Bún József, Romoda Mihály, ifj. Krizsán Antal, Wetstein Antal, Mandits Máté, Vujevits Antal, Hajnal Pál, Schöffler Jakab.

Bácsalmás. A tisztújítást ekként ejtették meg: Ulrich Mihály bíróné, Fleckenstein János II-od bíróné; Koch Mihály, Nics Antal, Petrekanits Benő, Varga József, Haug Péter esküdtekké; Schoblocher György közs. pénztárnokká; Reitz József kir. adószedő; Daám Antal közgyám.

Kisszállás. A tisztújítás eredménye a következő: Weismáhr Mihály bíróné, Pollák Mihály II-od bíróné; Polifka János, Telessy Kálmán, Poltermann János, Venk Flórián esküdtekké; Verner Henrik községi pénztárnokká; Szilágyi Károly közgyám.

Kunbaja. A tisztújítás eredménye ez: Brand Antal bíróné, Olmann Márton II-od bíróné; Pohl Antal, Eisenhardt Ferenc, Rickert Ferenc, Benkovits Simon, Szujer Márton esküdtekké; Lutz Antal közs. pénztárnok; Neszner Mihály kir. adószedő; Wolf Ferenc közgyám.

Szentfűlöp. Bíró lett Wildman István, al-bíró Hog Jakab. Esküdtek: Pertschy József, Held Vendel, Teppert Márton, Klein Pál, Schreiber Jakab.

Cservenka. Bíró lett Rauch Ágost; árva-anya Knefély Richárd; községi pénztárnok Jodt Henrik; adópénztárnok Stiefelmayer János. Esküdtek: Göttel Fűlöp, Siegel Dániel, Hinkel Károly, Klesz János, Diener Jakab, Werth Dániel, Dech Jakab. A választást Buday Pál főszolgabíró a választók teljes megalégedésére vezette.

Apatin. E hó 19-én volt a tisztújítás. Bíró lett Speiser József téglagyáros, II-od bíró Will József. Esküdtek: Zimmerman János, Lippert János, Karácsonyi Mihály, Richárdi Ádám, Huszly Ferenc, Linz Antal és Fitter János.

Bácsborsód. Bíró lett Bauer József, pénztárnok Kucsera M., közgyám Till János. Esküdtek: Vancsura Antal, Pestalics Miksa, Scheffer Ferenc, Mártinecz Pál és Unger Boldizsár.

Aljegyzőválasztás Pinczédén. Pinczéd község aljegyzőjévé Jakab Lajost választották meg.

— **A bácsmezei kormánypárti függetlenségek újabb kudarca.** A martonosi sikerült stikli annyira elszédítette a kvótaemelő 48-as urakat, hogy uton-utfélen, a rendelkezésükre álló sajtóban azt hirdették, hogy a régi gazdát teljesen agyontiporták s most már az övéké a hatalom, a többség, a vármegyeház közgyűlési termében. Hogy milyen hatalommal és többséggel rendelkeznek, azt megmutatta a vármegyei közgyűlés, amelyen a közigazgatási bizottságban megüresedett 5 tagsági állást töltöttek be. Azok akiket a megyei ügyek intézésénél nem elfogultság s párt-politikai szempontok vezetnek, azt kívánták, hogy a bizottságba olyan férfiak kerüljenek, akik a közigazgatás terén nagy szaktudással, bő tapasztalattal rendelkeznek. Mint ilyeneket, báró Vojnits Istvánt, Latinovits Pált, dr. Dungyarszky Gedeont, Latinovits Gézá és Karácson Gyulát óhajtották. A kvótaemelő párt a két utóbbit elfogadta; de Vojnits bárót, Latinovits Pált és Dungyarszky Gedeont minden áron meg akarták buktatni, s helyettük Falcione Lajost és dr. Vojnovits Vladát erőszakolták. Hát persze, az ő hazafias fölfogásuk és magasban szárguldó észjárásuk szerint Vojnits, Latinovits és Dungyarszky nem méltók arra, hogy a közigazgatási bizottságba bejussanak. Nincs közéleti tapasztalatuk, járatlanok a közigaz-

gatás terén s a megye érdekei körül semmi érdemet se szereztek. No, meg tekintély dolgában se ütök meg a mértéket. Elkövetek tehát mindent, hogy a bizottságba való bejutásukat megakadályozzák. Valahány lekenyerezett érdekszövetségesük van, mind berendelték, hogy a honmentés nagy, magasztos munkájában részt vegyenek. Ott is volt a »lekötöttség«-nek valamennyi ismert típusa; köztök persze azok is, akik a mindenkori hatalom napfényében szoktak sütkérezni. Tegnapelőtt Vojnits bárónak tapsoltak, tegnap Latinovits Pál szekérét tolták s ma — ellenök szavaztak. Erőszakoskodó makinációjuk azonban ezuttal balul ütött ki. Minden furfangjuk és csábitgatásuk ellenére csak 117 embert tudtak összeszedni. Mig ellenben a régi gárda mellett *kétszáz-negyvennégy* (244) önértetes, önálló, független férfiú foglalt állást. A közigazgatási bizottságba tehát báró Vojnits Istvánt 244, Latinovits Pált 222, dr. Dungyarszky Gedeont 191 szavazattal választották meg. Falcione Lajos, aki 117 és dr. Vojnovits, aki 113 szavazatot kapott, megbuktak. *Karácson Gyula és Latinovits Géza*, akiket mindkét párt óhajtott, 308, illetve 306 szavazattal szintén bejutottak. A kormánypárti függetlenségi urak újabb erőpróbára aligha fognak egyhamar nekibuzdulni.

— **A vármegyei igazolóválasztmány tagjai** lettek: Schmausz Endre, Szemző Gyula, Scultéty Ferenc, Popovits Sebő, dr. Zátanyi Dezső, legifj. Szemző Gyula, Falcione Lajos és Szilágyi Mór.

— **A vármegyei gazdasági választmány tagjai** lettek: Szemző Gyula, Evetovits János, Heintz Albert, Rácz György, Matkovits Béla, dr. Zákó István, Dungyarszky István, Dungyarszky György, Karácson Gyula, Popovits Sebő, Szauerborn Károly, ifj. Szemző Gyula, dr. Galambos Pál, Geyer Péter, Drach Antal, Ábmán Bálint, Szilágyi Mór, Kleiszner Károly, Falcione Lajos, Pilaszánovits József.

— **A »Netemere«-féle pápai dekretum érvénytelenítése** végett Debreczen város átirat Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottságához. A keddi közgyűlés az átiratot irattárba helyezte.

— **A zentai és magyarkanizsai tisztújítás elnökhelyettese.** A Zentán és Magyar-kanizsán 1909-ben netán végbemenő tisztújításnál az alispán akadályoztatása esetén szükséges elnökhelyettesé a megyei közgyűlés Michailovits Kornél főjegyzőt küldte ki.

A Dunavölgyi ármentesítő társulatok szervezkedése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1908. decz. 20-án.

A Köztelek tanácstermében gróf Cziráky Béla elnöklete alatt ülést tartottak a Dunavölgyi ármentesítő társulatok, hogy közös érdeküket érintő kérdésekben, autonomikus szervezkedési alapon legyen ügykezelő központjuk, mely éppen úgy, mint a »Tiszavölgyi társulatok« — további fejleményükben törvényes alapon szervezett testület működjenek.

A Dunavölgyi ármentesítő és belvizlecsapoló társulatoknak ezen aktuális mozgalmát az adó-reform szülte; hozzájárult ehhez az »ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és baleset esetére való biztosításáról« — most már végrehajtás alá került, de a társulatok ügykezelésébe nagy nehézséget okozó 1907. évi XIX. t. c. rendelkezései s több más érdek kérdés, melyek elől a vizitársulatok ki nem térhetnek.

A földmivelésügyi minisztert az ülésen Kvassay Jenő min. tanácsos képviselte. Megjelent még a földmivelésügyi miniszteriumból Tahy Jakab és Tóth Jenő.

Az értekezletet Kovács S. Aladár a vágbalparti ármentesítő és belviz szabályozó társulat elnöke nyitotta meg; történelmi vonatkozású érdekes képét tárta elő a Dunavölgyi társulatok közönyének, a minék folytán a 80-as években már felvetett szövetkezési eszme nem tudott életereőt biztosítani az ország érdekébe működő Dunamenti társulatok munkakörének. Ajánlatára nagy lelkesedés között választotta meg az értekezlet

gr. Cziráky Bélát, a Rábamenti ármentesítő társulat elnökét az értekezlet vezetésére.

A tanácskozást 11 órakor kezdték; 1/2 1 órakor megszakították és Darányi földmivelésügyi miniszter üdvözlésére a miniszteri palotába vonultak. A miniszter a nagyszámu tisztelgőket a tágas előteremben kereste föl, akit gr. Cziráky rokonszenvesen üdvözölt mint az ármentesítő társulatok legelső munkását, legfőbb protektorát.

Előterjesztette a megjelent társulatok célját s kérte ahhoz feltétlenül szükséges jóakaró támogatást, mit a szónok kifejezetten annál inkább is reményl a minisztertől, mert a magyar gazdaság javát szolgáló társulatok eddig is legnagyobb erejüket a miniszter bölcs, igazságos és ritka jóakarattal irányított támogatásában találták fel.

Darányi rennkivül bizalmas és előzékeny válaszbán tette magáévá a Dunavölgyi társulatok szervezkedésének előterjesztett célját, mit eme kifejező szava emelt leginkább értékes óhajja.

... »csak arra kérem önöket uraim, azt kívánom minél több jóakarattal és minél kevesebb — pénzzel vigyék keresztül szándékukat, mert a cél feltétlenül nemes és szép és a mi törekvésünket és feladatainkat fogják önök ezen újabb munkájukkal is támogatni«.

Az értekezletet 3 órakor folytatták.

A délutáni ülés igen alapos munkát végzett s általános lett a vélemény, hogy a Dunavölgyi társulatok megalakulása befejezett ténynek mondható.

Mezey Gyula kir. tanácsos, a vágvölgyi árm. társ. igazgató főmérnöke terjesztette elő a társulatok egyesítésének a tervezetét. Négy alternatívát állított föl. Az első szerint a Dunavölgyi társulatok ad hoc szervezkednének esetről-esetre, a mint az érdekkérdések — annak szükségére kényserítik a társulatokat. — A második az alapszabály szerinti szervezkedés a szabad belépés alapján központi intézessel, a mely a társulatok között az állandó összeköttetést biztosítja és érdekeiket véleményezik, védik. A harmadik a kötelező, a hivatalos megalakulás a törvényes alapon éppen úgy, mint amiként az a Tiszavölgyi társulatoknál tényleg fennáll. A negyedik javaslat szerint felvetett a kérdés, hogy a Tiszavölgyi társulatokkal együttesen szervezkednének a Dunavölgyi társulatok is.

Az ajánlat fölötti vitában résztvevett Kovács S. Aladár, Kvassay Jenő, Zsák Hugó, gr. Cziráky Béla, Kovács S., Németh Lipót. A megállapodás egyhangulag a második tervvel lett elfogadva; ebben találtak legnagyobb biztosítékot, hogy minden halogatás nélkül a szervezet már 1909. március hó első napjaiban véglegesen megalakuljon s működését megkezdje, de egyszerűen kimondta az értekezlet azt is, hogy végül a törvényes alapon biztosított működést tekinti s ennek fejlesztését alapszabályában kötelezőleg ismeri el.

Az alapszabály összeállítására s az alakuló üléssel kapcsolatos előkészületek megtételére Kovács S. Aladár elnöklésének kijelölése mellett 5 tagu bizottságot választottak meg.

Megnyugtató volt az értekezleten az adó-reform tárgyában már felterjesztett kérvényre Darányi földmivelésügyi miniszternek a küldöttség előtt tett kijelentése.

Az ügy a pénzügyminiszternek megelőző jelentése folytán vált megnyugtatóvá. Maga a tény pedig a következő: a vizitársulatok nagy sérelmet látnak a pénzügyminiszter által betervezett adó-reformban »a földadó kataszter kiigazításáról és a földadó százaléknak megállapításáról«. — Továbbá a »jövedelem adóról« — szólv javaslatban. Attól tartanak a vizitársulatok ugyanis, hogy amennyiben új adó alapok állnak be, nevezetesen amennyiben az új adótervezet szerint *jövedelmi adó alá fog tartozni minden adóköteles tárgy vagy adómentes forrásból eső jövedelem* a belvizrendezések és lecsapolások folytán előállt új gazdasági javulások is adó alá kerülnek és ezzel nagy adóterheteket róznak a társulatokra.

Nem kevésbé aggályosnak tekintik a társulatok azt is, hogy amennyiben az adóreformi javaslat 77-ik §-a szerint eltöröltetik az eddigi általános jövedelmi pótdadó a liquidált s esetleg ezental liquidálható adóvisszatérítések mértékcsökkenésével fognak találkozni.

Ezek a kérdések hozták mozgalmába az összes vizitársulatokat, s habár a pénzügyminiszter már napokkal előbb kijelentette, hogy az adóvisszatérítések körül a liquidált társulatokra nézve a régi állapotok nem esnek változás alá, mégis az értekezletre nem volt teljesen megnyugtató a pénzügyminiszteri kijelentés; sőt nem oszlatta el Darányi földmivelésügyi miniszternek ama kijelentése se az aggályokat: hogy »— az adóvisszatérítésre sikerült olyan megoldást találni, amely hosszu időre teljesen kielégíti a társulatokat —«.

Németh Lipót, a margitta-szigeti ármentesítő társulat elnöke provokált ebben a kérdésben felszólalásával vitát. — A felszólalásnak tulajdonképeni célja az volt, hogy az eddig még nem

liquidált társulatok érdekeit is megvédje és ezeknek a részére is biztosítsa és lekösse az adóvisszatérítés teljes előnyeit megígérő miniszteri kijelentéseket.

A helyénvaló, magvas felszólalás alapos és előrelátó határozatot biztosított; Németh javaslatát egyhangulag elfogadta az értekezlet és megbizta az előkészítő bizottság elnökét, hogy tegyen meg minden lépést, hogy az adóvisszatérítés előnye a folyamatban levő vagy még ezután liquidálandó társulatokra nézve is biztosítható.

Itt örömmel jegyzem meg, hogy Németh Lipótnak ez a tapintatos felszólalása — amit Darányinak nyomban a küldöttség fogadtatása alkalmával írásban is átadott — nagy szolgálatot tett a vármegyének területére eső ármentesítő társulatok érdekének, mert a margittaszigeti ármentesítő társulat liquidálása csak a napokban kerül beadás alá, a bezdáni, az apatin—monostorszegi és a gombos—vajszkai társulatok pedig egyáltalán még munkába se vették a társulat adóvisszatérítésének kérdését a folyamatban levő kiépítési munkálatok folytán.

Igen fontos garanciális megállapodásokat hozott az értekezlet a dunavölgyi vizitársulatok megalakításával összefüggő kérdésekben is.

Igy Kováts Aladár bizta meg, hogy a tisztavölgyi ármentesítő társulatoknak dec. 20-án Budapestre összehívott nagy értekezletét üdvözölje, fejtsse ki a dunavölgyi vizitársulatoknak szervezkedését és lépjen nexusba, hogy a napirenden levő adóreform és egyéb aktuális kérdésekben együttesen járjon el az illetékes döntő fórumoknál.

Az alakuló gyűléssel kapcsolatban megtartandó nagy értekezletre a következő kérdéseket tűzte ki:

- »A vízjogi és kisajátítási törvény revíziója.«
- »Az egyöntetű árterzi nyilvántartás és az évi járulékok kezelésének kérdése.«
- »A munkáspénztári ügy.«
- »A földadó kataszter kiigazításáról és a földadó százalékanak kérdésében javaslat tétel.«
- »Nyugdíj ügy.«

A további szervezkedést az értekezlet gróf Cziráky Béla elnökle alatt kiküldött 5 tagú bizottságra bizta, melynek tagjai:

Kováts Aladár, Kvassay Jenő, Mezey Mihály, mádi Kováts S. és Zsák Hugó.

A dunavölgyi társulatok megalakulása és annak törvényes alapon fejlesztendő működése szoros összefüggésben van a közérdeknek, a kisgazdák érdekeinek képviselésével és fontos feladatot fog betölteni az ármentesítő és belviz-szabályozó kisebb társulatok támogatása körül.

Molnár Ferenc.

Sulyos vádak a bácsalmási tagosítás körül.

A bácsalmási tagosítás körül már évek óta izgalmas hajszá folyik. Az ellentétes érdekeket sehogyse lehetett kiegyenlíteni, s így a parasztok hatalmi ereje döntött a tagosítás mellett.

Az eljárás jogügyi részével Oláh Ferenc szabadkai törvényszéki bírót bízta meg, aki föladatát nagy ügybuzgósággal és teljes szaktudással végezte.

A napokban — szabadkai hírforrás szerint — följelentést tettek Oláh bíró ellen, melyben azzal a sulyos váddal illetik, hogy az urbéri választmány kilenc tagjának, akik hivatásukat ingyen szokták teljesíteni, egyenként 1000—1000 koronát, Szommer jegyzőnek 5000 koronát, Bédits aljegyzőnek 800 koronát, a segédjegyzőnek 400 koronát fizetett ki. A becsüsként szerepelt parasztagzadáknaponként és személyenként 40 koronát állapított meg. A mérnöknek pedig a megállapított díján kívül még külön 9000 koronát fizetett ki. A fejlentő azzal is vádolja, hogy önmagának is szokatlanul nagy összeget állapított meg.

Eme vádakkal szemben Oláh bíró eme nyilatkozatot teszi közzé:

A bácsalmási tagosítási ügyben beadott panaszkerévényre vonatkozólag határozottan kijelentem, hogy téves adatok jutottak tudomásra, mert a panaszos kérvény nem vádol engem azzal, hogy az urbéri választmány tagjainak, jegyzőnek, irnoknak, becsüsköknek és mérnöknek megállapítottam, vagy kifizettem bármilyen összeget, mert a panaszos is tudja, hogy mindezeket nem én állapítottam meg és nem én fizetem ki. A közleményben felsorolt számadatok legnagyobb részben szintén nem

felelnek meg, sem a panasz kérvényben foglaltaknak, sem a valóságnak. Nincs a panaszkerévényben az sem, hogy én horribilis díjakat állapítottam meg a saját részemre, mint ahogy nem is én állapítottam meg díjamat, hanem a törvényszék és nincs az sem benne, hogy valamit takargatnék, vagy okom lenne takargatni. Maga a panaszos távol sem akar úgy befejeztetni, mint amilyen sulyos vádakkal illet a cikk azon része, mellyel a szerkesztőségeket nem csak teljesen hamisan, de egyúttal a legnagyobb rosszakarattal informálták. Nekem saját magamat a nyilvánosság előtt megvédeni nem áll módomban, mindaddig, míg a panaszos kérvény szabályos elintézését nem nyer. *Oláh* Ferenc, kir. tvszéki bíró.

H I R E K.

Egyetlen találkám.

Nagyon ugrált egyszer az én Bolondos jó szívem,
Szeretett egy kis leánykát,
Amint illik — hiven.
Nem egyetlen volt az érzés
Ebben a kebelben,
De csoda-e? Nem szeretni
Szép lányt — lehetetlen.

S van minálunk a Bácskában
Szép leányka bőven,
S megígézni, szívet lopni
Tudnak illendően.
A sok közül az egyiknek
Találkát is adtam,
De hogy többet soh' sem adok,
Akkor megfogadtam.

Csendes volt az utca, népe
Aludt réges-régen,
Csak a holdban hegedültek
Odafönt az égen.
Gyönyörűen ragyogott a
Tele hold világa,
S e világnál Dávid bátya
Táncát vigan járta.

Dávid bátya, Dávid bátya
Odafönt a holdba,
— Tudom — engem megirigyel,
Megirigyel kend ma!
Az én ajkam, s ideálom
Pici, piros ajka
Forró csókot, édes csókot
Hej, be sokat kap ma.

Ma éjszaka éjfél tájban
Ide letekintsen,
Hogy csókolom, hogy ölelem
Az én drága kincsem.
Ma éjszaka éjfél tájban
Megcsókolom ötet,
Kijátszom a, meglopom a
Szigoru szülőket.

Mentem is én a babámhoz,
Vitt a szív, ígézet:
Dávid bátya sunyi képpel
Mosolyogva nézett.
Magas kőfal állt utamban,
Átugrottam könnyen.
Vagy röpültem!? Röpített a
Lelkem — örömben.

Bent a konyha szögletében
Várt az én galambom.
— Vétek is tán, ha a mi most
Történt, azt elmondom; —
Bent a konyha szögletében
Várt a babám engem,
Várta a nagy percet, melybe
Keblemen pihenjen.

Óh édes üdv! Ma éjszaka
Leszállt a menyország
Minden üdve, édessége,
Gyönyöre mihozzánk.
Érzékeim zsibbadoztak,
Amikor kitértam
Karjaimat, hogy az édest
Kebelemre zárjam.

De óh egék! Tövises a
Boldogság virága:
Bele akad egyik karom
A késes kosárba.

Lerántottam; csörömpölve
Zuhant az a földre;
Föl is ébredt az egész ház
A szörnyű zörejre.

De most, fiu, vedd el magad,
Mert ha rajta csipnek,
Nagyon gyászos lesz a vége
Ennek az idillnek.
Nem is tudom, hogy kerültem
Haza hamarjába',
De nem kellett soha többé
Énnekem találka.

Kováts Antal.

Csatározások.

Klió! Esdve könyörgöm hozzád, vond félre az új-kornak leplét és engedj átfutnom rajta s azután rántsad el a közép-kornak már nehezebb, áthatatlanabb függönyét, hogy azon is áthaladva elérjem az ó-kornak magas, sötét falát. Itt megérkezve, tovább haladást kérek!

S dübörögve ledül a fal.
Csodás, fantasztikus képek ezrei tárulnak szemem elé, bár csak nehezen átlátszó misztikus félhomályon keresztül; — ám ez csak jobban felcsigázza a tudásvágy kíváncsi ikráit.

Klió! Hát engedj itt megállanom, hadd szemléljem e rémes és magasztos kort.

A partnélküli Nilus vidékén lágyan leng a zefir. Az ország gazdag, termékeny; művelt nép lakja; hatalmát a Ramferek dinasztíája a tetőfokra emeli. De sirva nyög a rabszolgák hada ezer despota szijostora alatt, könyörületre sehoh sem lel s a piramisok csúcsa a fölyörökig ér!

Leng a vitorla, duzzasztja a szél s nyilsebesen siklik a sarka a Földközi tengeren át. Kereskednek és kutatnak a föníciaiak.

A Tigris és Eufrát mentén két rokon néptörzs verseng a hataloméért. Már gyöngül Asszírria és Babiloni, a bilincsei lehullanak. De az ó korban Mars nem nyugszik soha! Egy igénytelen, gyenge nép csapja magásra fejét. Fejedelmök hódítóvágya átcsap Arábia, a félszigetre és serege csakhamar körülzárja Babilon hatalmas falait. Perzsák ők, vezérek Cirus. A hajdan erős babiloniaiak elfajult ivadékai még az ostrom alatt folytatják dőzsöléseiket és ez okozza vesztüket. A város falai lerontattnak és a perzsák világ-hatalomra kezdenek szertenni.

Mig Ázsiában így dúlnak a véres harcok s csak rombolni tud a kegyetlen erő, addig a mai Balkán-félszigeten szigorú egyszerűségben virulni kezd egy nemzet, a melynek szétszórt, apró törzsei a nagy Görögországnak képezik alapját. Majd megjelen Lykurg és Solon tevékeny alakja s híressé válik Spárta meg Athén.

Hol vagy erős perzsa, nem kaptál még vérszemét? Élsőséged nem félted-e?

Dehogynem!
Már zúg egy rengeteg sereg közelgő moraja, végnélküli lándzsa erdejében zsenge Görögország eltűnni látszik. Ám hiába a sokaság, ha nincsen halmi kész ember! A perzsák véres fejjel kotródnak haza. Hja, ahol Leonidások, Miltiadések és Themisztokiesek teremnek ott biztos a diadal.

És egyidőre szünetel a fegyverek zaja; helyét felváltja a lant, vész, ecset, viasztábla meg a stílus. S rövid idő múlva a merre nézünk az árnyas Attikán át, oly magas színvonalon látjuk a művészetet, aminőben az ó-korban soha többé.

De mi ez?
Ah, az ismert hadilármá! Ujra rivall a kürt! Nagy Sándor szenvedélyes lépteitől reng az Orient és Oeeident. Demosthenes harsogó szavára pedig megszűnik a görög néptörzsek között a pártviszály s fegyverkeznek Macedonia ellen. De már későn! Görögország nagy hatalma le-tünt örökre.

Itáliában két vitéz nép méri össze fegyverét: a rómaiak és punnok. Csodálatra készítő nagy hadvezér Hannibal, miért kellett neked annyi dicső győzelem után tönkremenned? Én szerintem nincsen náladnál zseniálisabb hadvezére az ó-kornak, még Nagy Sándor is utánad helyezem.

Záma, Záma, te megteremtetted a rómaiak világuralmát, de ha Hannibál itt győz — Róma, ledőlőtől volna a porba. De neked győznöd kellett, hogy a félvilágot igába hajtsad! Hatalmas ur lettél te római nép s mégis poráron nyögtél; annyi életet áldoztál a szent szabadság nevében s mégis önként vetted a fékzablát szájadba.

Marius, Sulla, ti szépen egyengettétek az első és második triumvirátusnak majdani útjait, hogy végtére újra és utoljára a tirannusok vadállati kényszere alá hajtsátok a római nemzetet!

Neró, te vadállatoknak legvadabja, miért fojtottál annyi viruló és hozzád oly közel álló életet párolgó vérbe? Örült szenvedélyed volt ez, avagy már eleve láttad nagy Róma gyászias végétét?

Vésztjóslóan hullámszónak indul egy nagy ember áradat; mind marcona, edzett alakok s

gyilkos fegyverben nincsen hiányuk: törnek délre, Róma felé.

Hiába jó Stílicho, hiába hős Áctius, itt nincs, mentség; férges lett a rómaiak tiszta erénye veszniök kell!

De mily örült harcok, mily vad kegyetlenségek mennyi gyilkosság — amerre csak nézek, vér... vér...

Klíó! Elég, elég, hnyud le szemem s vezes vissza, vissza... De ne még! — Ott, az ég alján, ahol leohad az égő falvak égbe nyuló lángja, ott a füstön keresztül látok egy szelidebb tájat:

Glóriától övezve egy »Városzet«.

Mi...ovits Aladár.

Előfizetőinkhez.

Előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy az előfizetési összeget mielőbb küldjék be, nehogy a lap expedálásában zavar támadjon.

Lapunk barátait pedig arra kérjük, hogy a »Bácsmege« terjesztése érdekében befolyásukat érvényesítjék, hogy pályafutásunkat az eddiginél is erőteljesebb alapon folytathassuk. Csakis szilárd anyagi fundamentum biztosíthatja zsrnalisztikai önállóságunkat, politikai függetlenségünket, melyre a komoly, tisztességes sajtónak szüksége van, hogy a közérdek nagy eszméit, céljait káros befolyástól menten, szabadon, bátran folytathassa.

A »Bácsmege« a megyebeli sajtónak évek hosszú során át vezető orgánuma. Hogy a jövőben is az maradjon, ahhoz jóakaróink anyagi és erkölcsi támogatása szükséges.

Tisztelettel

»BÁCSMEGYE«

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest Teréz-körut 2.

LATINOVIĆS PÁL lapvezér,

Bács-Bodrog vármegye ny. főispánja.

PETŐ LAJOS felelős szerkesztő.

Főispáni ebéd. *Fernbach* Károly főispán a keddi vármegyei közgyűlés alkalmából ebédet adott, melyre hivatalosak voltak: Schmausz Endre ny. főispán, ifj. Vojnits István alispán, Ertl János orsz. képviselő, dr. Zákó István, Városov Károly, id. Szemző Gyula, Karácson Gyula ny. alispán, Mezey Zsigmond kir. tanácsos, Dungserszky István, dr. Dungserszky Gedeon, Klauszky Ferenc apát, Heintz Albert igazgató, dr. Cziráky Gábor, Marton Mátyas tb. kanonok, dr. Mikosevits Kanut, dr. Tripolszky János, dr. Galambos Pál, dr. Farnek Dezső, Geyer Péter, Tóth József dr. Gombos Dezső, Günther Ferenc, Mátkovich Béla, Körmeny Imre, Sztrilich Béla, Sztrilich Jenő, Tripolszky Béla, Schaffer Mór, Gerber Nándor, Lutz Sándor, dr. Vajnovits Vladán, Szonomár Elek, Szauerborn Károly, Michtler Ferenc, dr. Brestyánszky Miklós és Bodrog Mór.

Nagylelkű adomány. Dr. Récei Ede kulai ügyvéd, megyei közéletünknek köztisztelőben álló, puritán jellemű tagja, akinek nagyhorderejű, eredménydus közéleti szereplése közismert, a napokban, elhunyt fia emlékére ötezer koronás alapítványt tett, oly rendeltetéssel, hogy az összegnek a kamatait minden esztendőben karácsonyelőtti napon helybeli szegények közt osszák ki. Az ezidei karácsonyra külön 200 koronát juttatott a szegényeknek. A községi képviselőtestület az alapító levelet szószerint jegyzőkönyvbe vette s a nemes szívű adakozónak egyhangulag hálás köszönetét nyilvánította a bőkezű adományért.

Főispáni kinevezések. *Fernbach* Károly főispán dr. Bata Lukács közigazgatási gyakoronokot, tb. árvaszéki fogalmazóvá, Vuits János közigazgatási gyakoronokot tb. szolgabíróvá nevezte ki.

Kitüntetett kántortanító. A király *Kanyó* Ödön bácsujfalusi kántortanítót, a bácsmegeyi tanítói kar egyik fáradhatatlan tevékenységű, nagy tudású tagját az arany érdemkeresztel tüntette ki. A derék pedagógust ez alkalomból igen sokan üdvözölték.

A zentai járásbíróóság megvizsgálása. *Deckert* Gyula, a szabadkai törvényszék elnöke e héten megvizsgálta a zentai járásbíróóság ügykezelését. Mindent rendben talált.

Az érsek nagyobb adománya. *Városov* Gyula érsek a székesfehérvári püspökség jövedelméből még ráeső 25,000 koronát nem vette fel, hanem volt egyházmegyéjében hagyta jótékony célokra. Ezen összeg most került kiosztásra. 16.600 koronát kapott a székesfehérvári katho-

likus egyleti ház, melynek építése 217,000 koronába került, 1000 koronát a papi nyugdíjalap, 2000 koronát a székesfehérvári felsővárosi kath. egyleti ház, 500 koronát a székesfehérvári kath. munkásegylet, 200 koronát az ottani legényegylet, 1000 koronát az ottani papnövelde, 3700 korona egyéb székesfehérvári kath. iskolai és nevelési célokra lett fordítva.

Kir. ügyészek áthelyezése. Az igazságügyminiszter dr. *Harsányi* Elemér újvidéki kir. ügyészt Szegedre, dr. *Konyovits* György nagybecskereki ügyészt pedig Újvidékre helyezte át.

Előléptetett tanárok és tanárnők. A közoktatásügyi miniszter a következő tanárokat és tanárnőket egy-egy fizetési osztálylyal léptette elő: *Tantos* Jánost Szabadkán, *Kalmár* Jolánt Szabadkán, *Nemcsényi* Adelt Újvidéken, *Weigang* Jánost és *Oppulander* Gyulát Apatinban, *Zsebők*né Asboth Elmát Újvidéken, *Hang* Kornéliát Újvidéken, *Bakonyiné* Sebesztha Rózsát Újvidéken, özv. *Hellerné* Müller Józst Újvidéken, *Török* Zsófiát Újvidéken és *Somogyi* Kalenánt Titenen.

Csöd Uj-Verbász. Ifj. Löbl Mór ujverbászi fakereskedő ellen a csöd elrendelgetett. Tömeggondnok Dr. *Vilkenc* Lajos kulai ügyvéd.

Zenta város tiszai szabályzata. A földmívelési miniszter jóváhagyta Zenta városának a szabadkikötő és rakodóhely kijelölése és használata tárgyában alkotott újabb szabályzatát.

A titeli róm. kath. kör f. hó 20-án tartotta rendes évi közgyűlését *Kirschbaum* Lajos esperesplébános elnöklésével.

A vármegye egy festőművésznövendékért. A vármegye közgyűlése *Kálmán* Péter akadémiai festőművésznövendéknek tanulmányai folytatására 3 éven át évi 1000 koronát szavazott meg.

A bajai Türr-szobor részére a vármegye 1000 koronát szavazott meg.

Vármegyei tisztviselők özvegyeinek nyugdíja. A vármegye özv. *Grosser* Lajosnének 824 kor., özv. *Schich* Mátyásnének 800 kor., özv. *Albrecht* Kálmánnének 600 kor. és özv. *Vadócz* Istvánnének 300 kor. évi nyugdíjat szavazott meg.

A szondi új jegyzői lakház. Szond község 19,964 kor. költséggel új jegyzői lakház építését határozta el. A vármegye a határozatot helybenhagyta, s így a versenytárgyalási hirdetményt mielőbb kiírják.

Az ujszivácsi postahivatal köréből. *Petheő* János temesvári posta- és távirófigazgató az ujszivácsi postához özv. *Szabovlyevits* Vazulnét postamesternővé nevezte ki.

Tiszteletdíj községi bizottsági tagoknak. Adán a rovancsoló-bizottságba *Kalmár* Antal és *Dungyal* Józsefet választották meg, akiknek 50—50 korona tiszteletdíjat szavaztak meg.

Leégett hajó. Adán a napokban leégett a *Weisz* J. és M. budapesti cég tulajdonát képező »Tisza« nevű fauszály. A bentlevő hajósok megmenekültek.

A budapesti lapok karácsonyi száma. A budapesti nagyobb lapok kiadói elhatározták, hogy a karácsonyi számot nem — miként eddig — 10, hanem 20 fillérért árúsítják. Eredetileg az volt a szándékuk, hogy normális vasárnapi számot adnak, a tárgyalás során azonban az előbb jelzett megállapodás mellett foglaltak állást.

Házasságok. *Zombori* István szabadkai mérnök eljegyezte *Scossa* Piroksa kisasszonyt.

Dr. *Fischer* Samu jánoshalmi ügyvéd eljegyezte *Stark* Erzsé kisasszonyt Békésről.

Omalyev Elemér szabályi segédjegyző e hó 20-án eljegyezte *Militsins* Lyubicza kisasszonyt, özv. *Militsins* Milánné kedves leányát.

Dr. *Kárpáti* Lipót eljegyezte *Walfisch* Jolánka kisasszonyt Ó-Becséről.

Az újvidéki anyakönyvvezetők. A belügyminiszter az újvidéki anyakönyvi hivatalhoz dr. *Marcszenkovits* Imre főjegyzőt anyakönyvvezetővé, *Forster* Géza tanácsnokot és *Profuma* Péter főlevéltárost pedig helyettes anyakönyvvezetőkké nevezte ki.

A pincédi postahivatal köréből. *Petheő* János temesvári posta és távirófigazgató özv. *Szamossy* Elekné lemondása következtében megüresedett pincédi postamesteri állásra *Duptza* Istvánné, szül. *Novobáczky* Annát nevezte ki.

Halálozások. Dr. *Rudy* Béla szilberekai községi orvos e hó 19-án Budapesten 60 éves korában meghalt. Holttestét haza, Szilberekre szállították, ahol az egész község lakosságának részvétele mellett nagy pompával temették el. A községi előjáróság külön gyászjelentésben tudatta derék, fáradhatatlan tevékenységű orvosának elhunytát.

Rosenberg Jakab bajai tekintélyes földbirtokos, a megyei társadalomnak egyik köztisztelőben álló, jólelkű tagja, aki mezőgazdasági és kereskedelmi téren évek hosszú során át ered-

ményes munkásságot fejtett ki, e hó 21-én 55 éves korában meghalt. Kedden temették el a bajai és környékbeli lakosság óriási részvételével. Temetésén a társadalom minden rétege felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül volt képviselve.

A Dunavölgyi víztársulatok alakuló ülésén, melyről lapunkban ma bővebb ismertetést is közlünk, Bácsmegeéből a következő érdekeltségek vettek részt:

A margitta-szigeti ármentesítő társulat részéről: *Németh* Lipót és *Porgányi* Lajos igazgató-főmérnök;

A gombos-vajszkai ármentesítő-társulat részéről: *Berecz* Károly igazgató és *Pallós* főmérnök;

A monostorszeg-apatini társulat részéről: *Csinkler* Kálmán igazgatófőmérnök;

Az apatin-szondi ármentesítő társulat részéről: *Rujer* főmérnök;

A bezdáni szigeti ármentesítő társulat részéről pedig *Molnár* Ferenc.

A bajai polgármester a boszniai katonákért. Dr. *Hegedüs* Aladár bajai polgármester a Boszniában levő bácskai katonák érdekében eme felhívást intézte Baja város közönségéhez:

A szent karácsony magasztos ünnepe közeleg. A szeretet ezen megszentelt, magasztos ünnepét mindenki odahaza, szeretett családi körben tölti. Mindenki, csak azok nem, akiket a haza iránti kötelesség fegyverbe szólított. A katonák, akiknek nem adatott meg az a jótétemény, hogy meleg családi körben tölthessék a legszebb ünnepet: a karácsonyt.

Katonáinknak egy tekintélyes részét a kötelesség, a körülmények kényszerítő parancsa messze elszólitotta a haza határaitól: Bosznia bércei, hegyszakadécai között táboroznak a magyar fiuk ezrei. Nekik nem adatott meg az a szerencse, hogy a szeretet ünnepét idehaza a haza határain belül tölthessék.

Ezen szent estén a nehéz és veszedelmes szolgálat közben nem egy elfojtott sóhajt küldnek haza a szülői, vagy családi otthonhoz, melytől elszakadtak és bizonyára jól fog esniök, ha a viszontszeretnek tényleges bizonyítékát vehetik otthonuk részéről.

Kétségtelen, hogy hozzátartozóik gondoskodnak tőlük telhetőleg fiaikról, de lesznek olyanok is, akiknek hozzátartozói a legkisebb hozzájárulást is megtagadni kénytelenek mostoha anyagi körülményeik következtében.

Ezek részére, akiknek a sors nem adta meg azt, hogy a karácsonyi ünnepekre hozzátartozóiktól ajándékba részesülhessenek és hogy ezáltal is ne legyen még nehezebb téve a család-tüzhelytől való elszakadás, azon kérelemmel fordulok Baja város közönségéhez, hogy legcsekélyebb adományaikkal is járuljanak hozzá ezen szegény magyar ifjak fáradalmainak enyhítéséhez.

Az adományok egyenesen a bajai állomás-parancsnoksághoz küldendők.

Jegyzőválasztás Baján. A Szilvásv János nyugdíjaztatása folytán megüresedett bajai jegyzői állást e hó 18-án töltötték be. Nyolcan pályáztak. A kandidatező bizottság első helyen — mint levelezőnk írja — a község eddigi derék, ügybuzgó, rokonszemes aljegyzőjét, *Kanyó* Ödönt jelölte, akit egyhangulag, nagy lelkesedéssel meg is választottak.

Elfogott katonaszökevény. *Piukovits* István, a szabadkai 4. huszárezrednél szolgáló közlegény megszökött. A kossuthfalvi csendőrség — mint levelezőnk írja — a napokban elfogta s az illetékes katonai hatósághoz szállította.

Aki ok nélkül gyilkosságot akar elkövetni. Lódi Mihály bácsfeketehegyi földműves — mint levelezőnk írja — a napokban sógora, *Papp* Ferenc szállására ment. Amidőn az istállóba lépett, ott találta Pappot, aki hirtelen fegyvert ragadott s azt szó nélkül sógorára süttötte. A löveg szerencsére csak az inget érintette. Lódi azonnal följelentette az esetet a csendőrségnél, mely a tettet kihallgatta. *Papp* nem tagadta, hogy sógorát learkata löni, okot azonban nem tudott megjelölni. Letartóztatták.

Szinészek Zsablyán. *Lászlófi* V. Bódog szinigazgató igen jól szervezett és 20 tagból álló szintársulatával Zsablyára érkezett és hét előadásra bérletet nyitott. A derék társulatot, bár tagjai becsületesen felelnek meg kötelességüknek és a támogatást méltán megérdemlik, e szerbség lakta vidéken nem nagyon pártolják. Szinre kerültek eddig: *Nagy*mama, *Császár* katonái, A vígécék és *Aranykakas*. A társulat képzett és legügyesebb tagjai: *Kalmárné* Giza, *Szentiványi* Kálmán, *Kalmár* Gyula és *Lászlófi* Felek Róza.

Küllöd község a boszniai bakákért. A zombori 23. gy. ezrednek Boszniába levő legénységének 100 koronát küldött Küllöd község előjárósága, karácsonyi ajándékkul. *Gáspár* Vendel jegyzőnek eziránti javaslatát egyhangulag fogadták el.

Hölgyek tömörülése Óbecsén. Az óbecsei hölgyeknek — mint levelezőnk írja — se-hogy se tetszett az, hogy míg ők otthon a családi tűzhely unalmas levegőjét szíják magukba, addig a férj urak az egyletekben töltötték idejüket. Ma, amidőn a nőemancipáció törekvése mindenütt utat tör magának, az óbecsei nők is nagyot és merészet gondoltak. Elhatározták ugyanis, hogy az urak ellenőrzése és a feminizmus szabadságszerető eszméinek terjesztése végett minden hétfőn este összejönnek a »Társas-körben«, ahol egyöntetű állásfoglalással irányt szabnak a férfiak magatartásának. Kijelölik a lapokat, melyeket olvashatnak (a Fidibusz és Magyar Figaro helyett a Divat Szalont és Hölgyek lapját rendelik meg) a kártyajátékok nemeit és az időszakot, amit a házon kívül tölthetnek. A jog-egyenlőség elve szöli őket csatasorba. »A nőnek és férfinak egyforma jogot!« — ez a jel-szavuk. A férfikkal mindenben akarunk felelni. Csupán az anyagi teherviselés jogát hagyják meg nekik.

Ellopott juhok. Dobos Ignác és Vizsmez János mélykútlakosok Kövesdy Antal ottani földmivestől 7 drb 80 korona értékű juhot lop-tak el s azokat levégván, apránként elárusították. A bácsalmási járásbírósnál följelentették őket.

Csőd Torzsán. Özv. Gies-Kan Lázár torzsai, illetve farkasdi lakos ellen a zombori törvényszék elrendelte a csődöt. Tömeggondnok dr. Gábor Izidor zombori ügyvéd.

A titeli polgári olvasó egylet f. hó 22-én tartotta meg évi rendes közgyűlését. A tisztújítás eredménye — mint levelezőnk írja — a következő: Elnök Szemző János főszolgabíró, alelnök dr. Petrovics László albiró, igazgató Zsákits György mérnök, pénztárnok Baronyi László, jegyző Pérics János takarékpénztári igazgató. Választmányi tagok: Jankovics M. Lázár kereskedő, dr. Kossa Miklós közjegyző, Klopp Károly társulati főmérnök, Kollár József társulati mérnök, Józsa Károly polgári iskolai igazgató, Turzó Lajos adótárnok, Jancuskó László ág. ev. lelkész, dr. Turszky Pál tb. megyei főorvos, Zsuvelyics Mátyas telekkönyvvezető, Markovics János gyógyszerész, Ivanics István községi al-jegyző és dr. Székely Géza ügyvéd.

Csőd Ujvidéken. Schindler József ujvidéki kereskedő ellen az ottani törvényszék elrendelte a csődöt. Tömeggondnok dr. Balázs Ignác.

Gondnokság alatt. Horváth Imre bács-gyulafalvi, Csicsovácsi Iván és Listyevits Iván zombori lakókat gondnokság alá helyezték.

Fizetéképtelenség Szenttamáson. Prodanovits Bozsó Szenttamási kereskedő árúért 9740 és pénzért 30.200 K-val tartozik. Raktárát 10.000 K-ra becsüli és státuszához képest 40%-ot ajánl Manojlovits Sándor bácsszenttamási vas-kereskedő kezességével.

Két új gőzmalom Bács megyében. Bács megyében legutóbb ismét két gőzmalom létesült. Az egyik *Verpődön*, Hinger József és trsai címen (Tulajdonosai: Hinger József, Polich Ferenc, Polich József, Remlinger József, Steinhardt József, Weiszbart Antal, Weiszbart István és Weiszbart József.) A másik *Orszádon*, Schill Lőrinc és társai címen. (Tulajdonosai: Schill Lőrinc, Potz József, Weiner József, Mérk Péter, Stizinger Márton és Bütterer István.)

A mozgófény a kultura szolgálatában. A »Kinematograf« karácsonyi 20 oldas száma a közönséget rendkívül érdeklő újdonságokról értekezik, melyek mindvégig tanulságosak, oktatók és szórakoztatók. Cikkei közül kiemelendők: Mozgófénykép-előadások világos nézőtér mellett, mozgófénykép-felvételék léghajóról, — egy idegizgató oroszánvadást megörökítése mozgófénykép útján, kiváló írók művei a vetítövásznon stb. Az elsőrangú lapot, mely a magyar Kinematografus-szövetségnek hivatalos közlönye, szerkeszti és kiadja Lenkei Zsigmond, társszerkesztő dr. Vári Rezső. A karácsonyi számot a kiadó-hivatal 50 fillérért megküldi. Címe: Budapest, Sándor-tér 4.

Uj cégek. Bács megyében ujabban eme cégalakulások történtek:

Zombor. János Gusztáv épület- és tűzifa-kereskedő.

Dunacséb. Bellán Mátyás kötélgyár (Tulajdonosok Bellán Mátyás és Bellán Gyula.)

Wekerlefalva. Franz M. K. férjzett Pintér Józsefné. (Palánkai üzletét Wekerlefalvára helyezte át.)

Csurog. Mucsalov Katicza és társa. (Tulajdonosok Mucsalov Sándorné és Szretykov István.)

Zombor. Rosenthal József nádszövőgyár.

Liliomos. Leszkovác Tódor (szenittamási fióktelepét beszüntette).

Ujvidék. Schwarcz Testvérek (a zombori fióktelepét beszüntették).

Zombor. Weidinger Testvérek (Gözkávé-pörköldéjüket beszüntették).

Bács-Bodrogvármegye közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1908. december 22-én.

Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága ma, f. hó 22-én tartotta meg ez évi utolsó rendes évnegyedes közgyűlését *Fernbach* Károly főispán elnöklésével a bizottsági tagok óriási részvétele mellett.

Elnöklő főispán a közgyűlést pontban 9 órakor megnyitván, a bizottsági tagok szívélyes üdvözlése után a jegyzőkönyvvezetésével *Michailovits* Kornél főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzésével pedig *Léderer* Pál tb. főjegyzőt bízta meg.

A tárgysorozat első pontját az alispán jelentés képezte. A nagy gonddal és körültekintéssel megszerkesztett alispáni jelentést maga az alispán olvasta fel a bizottsági tagok élénk érdeklődése mellett.

Az alispáni jelentéshez hozzászólt *Ungár* Lajos s kijelenti, hogy az alispáni jelentés a megye közönségét érdeklő minden egyes mozzanatot felölel s tudomásul is veszi, azonban a *vármegyei telefonhálózat* teljes kiépítése tekintetében nem talál a jelentésben semmit. Kéri az alispánt, hogy a hálózat teljes kiépítése iránt nyilatkozzék.

Alispán kijelenti, hogy a kiépítést az késlelteti, hogy a teljes kiépítéshez 1/3 részben járul a vármegye, 2/3 részben pedig az állam, ez utóbbi azonban a hozzájárulási összegnek csak csekély részét bocsátotta a törvényhatóság rendelkezésére. Amennyiben azonban a törvényhatósági bizottság anyagi áldozatoktól nem riad vissza, úgy a legközelebbi közgyűlésre kész javaslatot fog beterjeszteni, melynek alapján a vármegyei telefonhálózat teljes kiépítése a jövő év folyamán eszközölhető lesz.

Az alispán eme kijelentését felszólaló is, meg a törvényhatósági bizottság is örvendetes tudomásul vette.

Okér községnek a kenderáztató és ártézi kut furása elleni föllebbezés. Uj hat. hozandó.

Ófatak a gör. kel. szerb templom óra beszerzése ellen föllebbezés. A hat. jöv.

Temerin a II. gyógyszerár felállítására ellen föllebbezés. Elutasított.

Okér a barátföld vételár kamattartozások elengedése ellen föllebbezés. Uj hat. hozandó.

Urszentiván a községi szülész női fizetésének felemelése elleni föllebbezés. 240 kor. megállapított.

Magyarkanizsa Szabó János és neje ártézi kutja felesleges vizének levezetése elleni föllebb. A hat. jöv.

Ada a rendőrlaktanya bérbeadása elleni föllebb. A hat. föloldatott.

Paripás a községi közmunka kivétele elleni föllebbezés. A hat. megsemmisített.

Zenta a városban a Felsőhegyen felállítandó egy-egy kisedővoda építésének elhalasztása elleni föllebbezés. A hat. megváltóztatott.

Zenta a nevezett helyettesítési díjai elleni föllebbezés. A hat. föloldatott.

Zenta Leövey Gizella drágasági pótléka elleni föllebbezés. Drágasági pótlék megállapított.

Zenta a kéményseprők és a város közötti jogviszony rendezése elleni föllebbezés. A hat. föloldatott.

Zenta Novoszel Andor és társai illetményei elleni föllebb. A hat. a köz. biz. adatik ki.

Szond az utcák és terek szabályozása elleni föllebbezés. A hat. föloldatott.

Sztopár segélyezés megtagadása elleni föllebb. A hat. föloldatott.

Ószivác a kéményseprő napidíjai elleni föllebb. A hat. jöv.

Csávoly a községi rendőrség ruházati pótlékának megtagadása elleni föllebb. 1000-1000 kor. megállapított.

Csurog a vasut mentén levő gödrös területnek tégláégetésre történt átengedése elleni föllebb. A hat. jöv.

Béreg a községi alkalmazottak fizetésfelemelésének megtagadása elleni föllebb. A hat. fölold.

Kunbaja egyes iparosoknak a hetivásár látogatásától leendő eltöltése elleni föllebb. A hat. jóváhagyott.

Péterréve róm. kath. iskolai tanterem építése elleni föllebb. A hat. jöv.

Bajmok az utcák és terek szabályozása elleni föllebb. A hat. jöv.

Mozsor a szülész női fizetésfelemelése iránti határozata elleni föllebb. Uj hat. hozandó.

Tündéres az előjárók fizetésfelemelése elleni föllebb. A hat. jöv.

Sajkáslak Tomits Dömötör és Szekulits Szteván segélyezése elleni föllebb. A hat. jöv.

Ófatak 5000 koronás ideiglenes kölcsön felvétele. Jöv.

Ósové szervezési szabályrendeletének módosítása. Feloldatott.

Ósové és *Ujsové* fogyasztási jiadók mikénti kezelése. Jöv.

Piros az egyik kisbiró fizetésének felemelése. Jöv.

Boldogsszonyfalva a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet módosítása. Megsemmisített.

Okér irnoki állások fizetésfelemelése. Jöv.

Tiszaistvánfalva a segédjegyző által élvezett 200 korona állami fizeteskiegészítési összegnek előlegzése. Jöv.

Begecs a kisbirák fizetésének rendezése és a szabályrendelet módosítása. Jöv.

Begecs, Kiszács, Kölpény, Piros és Urszentiván községek határozata a járási rendőrfelügyelő drágasági pótléka. Jöv.

Ófatak 5000 koronás ideiglenes kölcsön felvétele. Jöv.

Okér a községi vadászterület bérbeadása. Jóváhagyott.

Tiszaistvánfalva a községben felállítani kért gyógyszerár engedélyezése. Jöv.

Temerin közgyám jutalmazása. Jöv.

Ugyanannak a gyalogjárdák építési költségeinek fedezése. Jöv.

Kölpény az állami óvoda felépítése. Részben jóváhagyott.

Pétrócz az állami iskola és óvoda felépítése. Jóváhagyott.

Tiszaistvánfalva a járdák kikövezése. A községnek kiadták.

Ugyanannak a tehénpásztorok fizetésének megállapítása. Jöv.

Okér egy ártézi kut furása. Jöv.

Ujsové a segédjegyzői fizetésfelemelése. Jóváhagyott.

Ugyanannak a községi kertész fizetésének. Jóváhagyott.

Ujsové az előfogatos fizetésfelemelése. Jöv.

Kölpény járványkórház és menház építése. Feloldatott.

Palánka tűzoltószerelvények beszerzése 3605 K. Jöv.

Palona Kalváriaalap létesítése. Jöv.

Opalánka anyakönyvvezetőhelyettes kirendelése. Jöv.

Palánka a kisbirák fizetésének felemelése. Jóváhagyott.

Palánka a palánkai általános takarékos és kisegítő egylet községi pótdójának törlése. Jöv.

Palánka a fogyasztási és italadó beszedési jutalékának hovaforrítása. Jöv.

Regőce ujoncozási költségek fedezése. Jöv.

Ujpalánka községi halottasház kibővítése. Jóváhagyott.

Ujpalánka Haupt János községi pótdójának leírása. Jöv.

Ujpalánka Plaff József községi adójának leírása. Jöv.

Palánka Schilly József fizetésének felemelése. Jöv.

Dunacséb községi rendőrség létszámának apasztása. Felold.

Dunacséb plébánia földek természetbeni megmunkáltatásának pénzbeli megváltása 240 K. Jóváhagyott.

Wekerlefalva a költségvetés II-ik fejezetében mutatkozó hiánynak fedezése. Jöv.

Ada a »nagyrté« megszükitésére vonatkozó mérnöki munkálatok. Jöv.

Dernye a gombos—vajszkai ármentesítő társulat járulékaiknak fedezése. Jöv.

Szentfüllöp az anyakönyvi kivonatok díjainak hova fordítása. Jöv.

Martonos a holai textil gyár részvényeinek jegyzése. Jöv.

Mohol ugyanazon határozata. Jöv.

Bácsordas az anyakönyvi díjak átengedése. Feloldatott.

Magyarkanizsa a Kucsera előtti ártézi kut helyreállítási költségei 538 kor. Jöv.

Mohol iskolaalap követelések leírása 280 ker. Jöv.

Mohol behajthatatlan követelések leírása. Jóváhagyott.

Mohol gör. szerb. iskola építése. Jöv.

Mohol Major József rendőrzvezető kegydíjazása havi 20 kor. Jöv.

Zenta a számvető fizetésének felemelése 200 kor. Jöv.

Ugyanaz a Burány Antal és társaival, valamint a »Bács-Bodrog vármegyei Helyiérdekű Vasutak Részvénytársaság«-gal kötött szerződés jóváhagyása. Jöv.

Ugyanaz a libalegelői tűzbiztonsági szerük bérbeadása. Jöv.

Doroszló az utcák és terek szabályozása. Jóváhagy.

Apatin a templom-utcai eperfák kivágatása. Jóváhagy.

Apatin a községi közmunkának 1908. évre vonatkozó fedezete. Jöv.

Kossuthfalva községi istálló felépítése. Jóváhagyott.

Ugyanaz az 1907. évben az anyakönyvi kivonatok kiállítását befolyt összeg hovaforrítása. Jöv. (Vége köv.)

Bácskai karcos.

Levél a szerkesztői ohrhoz!

Thisztelt szerkesztői ohr!

Nem teczik nekem oz, hodj o thisztelt szerkesztői ohr és oz eghész szerkesztőség ohrak nem khüzlnek thübbé o *bácskai khorczást*. Pedhig ez o khorczás olyan nevehús volt, hodj én mikhor o feleségüm odjon székhírozott, merd nem okhortam veni nekhi szélös kolopot és ojon szühhmés moszka sophkát, omijet o Pethrás kisosszony o khirály színházban, o Mária Onnábon, o másodhik fülvónásban visel, foghtam o Bácsmedje és olvastam el o khorczást és okhor odj nevehem hodj potyogot a khünyüküm o szemébül.

Khéröm a thekintethős szerkesztői ohrt hodj meghint csináljonok ozt o nodszerü viczös khorczás mert khölöben nem olvasok o Bácsmedje lopt.

A szerkesztői özenetekbe khéröm nek-höm khüzlüni, ighoze oz hodj o bácskai föghetlenségi orak fogják khivimányozni o mod-jor vezény nyelvt és o nemzethi ünáló bonkt.

En oszthot hiszek, hodj o bácsmedjei föghetlenségi párth odj foghja jáni o mosthoni párthiveivel, minth o néhoi reformáthos pöspök a Száz Károl. Ünekhi valt wie we zógh edj házi zsidhó, o Weinsthein Shime. U ata el nekhi o mindhönféle bovlikat. O pöspök nodjon szerethe tihet. Oot szerethe hodj edjszer oszt monta nekhi:

Shime thérjün mogho át o református volás, okhor én odok moghának hoszezer forinth.

— Nem szobod áthérni — mota o Shime — merd okor a rásekhol nem hogya enghöm elthemetni o zsidho temethübe.

O pöspök meghoroghotod és kiaata o laupasz o Shimenak.

O Shimenok okhor roszul menth o dolgha. Mikhor sokháig khopolt megghondolta o do-logt és mente o pöspökhöz.

— Hát khérök o hoszezer forinth, én okhorok leni reformáthos.

— Sojnálókhi Shime mostand én megon-daltham moghom. Von máhr elég o reformáthos.

— O Shime megjiett és khünyürügte o pöspökh hodj tzezer forinth is áthlépi.

— O pöspöknek nem khülüt o Shime.

— Háth ützezer forinth.

— Nem khül.

— Háth kézezer forinth.

— Nem khül monda megin o pöspök.

— Háth edj ezer forinth.

— A pöspök nevehöt és monta.

— Háth jhu von Shime ith oz edj ezer forinth. De mongya Shime mér okkor mogho mindhen áron reformáthos lenni?

— Ozér méthóságos pöspökh ohr merd o jüvü héthön pészach (hosvéth) lesz és khül o pénz mécszra.

Épen odj thesznek oz o föghetlenségi ohrak. Ozér lépnek be o föghetlenségi párthba, hodj meghszovozák o khotonoi léthroszámeme-lés, o kvóthamelés és a khüzlüs bonk. Ohány o föghetlenségi onyi Weinstein Shime.

Ighoz, megh volomi. Ha majd Obetsét o párizsi khiállithásbon foghok mothotni okkor khérök szobodjedjt Párizsbo és o ponorámába, merd szerethnék láthni hodjan néz ki o Triphelszky Jónás, o Bolothon Jola és o Golombás Sándere froncla khiodásbon.

Morotam tisztelt előfizethőjök

Smoncza Efrajim
Miltiadesz.

A titeli tanári kar művészestélye.

— Saját tudósítónktól. —

Titel, 1908. dec. 21-én.

Lapunk legutóbbi számában már hirt adtunk a titeli polg. iskola tanári karának művészestélyéről.

Az estély, melynek emléke még sokáig fönn fog maradni, tegnap folyt le a zajos siker minden jelével.

A szereplők mindegyike fényesen állta meg helyét. A műsor a legügyesebben volt összeállítva. Fokozta a sikert az urániai előadás (a Vág-völgyét mutatták be), melyhez vetítógépet az állam bocsájította a tanári karnak rendelkezésére.

A műsor első pontjaként a műkedvelő zenekar egy operettbeli indulót játszott bámulatos összhangban és kellő szabatossággal.

Hörömpő János tanár Arany János *„hönvéd özvegye”*-t megrázó drámái erővel szavalta. A meleg érzés, a költői lendület, az értelem, csengő organum és az elegáns, művészi előadás nagy hatással volt a hallgatóságra, mely tetszésének lelkes tapssal adott kifejezést.

Józsa Károly polg. iskolai igazgató monológot adott elő. A szellemes ötletekben bővelkedő humoros tartalom és a finom ízlésű szalonikum minden kellékét magában foglaló, rutinált előadás mindvégig kacagásban tartotta a közönséget, mely percekig éljenzett és tapsolt a derék, ügyes előadónak.

Majd újból Hörömpő János lépett a dobogóra és kurucdalokat adott elő *tárogatón*. Az ősmagyar hangszer szivetrázó hangja, a melabús melódia és a finom, melegen átértett játék valósággal magukkal ragadták a hallgatóságot.

Az összes szereplők e helyen is, nyilvánosan megérdemlik a legnagyobb dicséretet. Előadás után tánc volt.

Az előadás 94 koronát jövedelmezett.

MULATSÁGOK.

A zombori magyar jótékony nőegylet. *Fernbach* Károlyné urnó védnökségével, a vármegyeház összes termeiben január 16-án *álarcos dominóbált* rendez. Belépődíj személyenként 3 kor. családjegy (3 személy) 7 korona. Jegyek a meghívó előmutatása mellett este a pénztárnál válthatók. Katona- és cigányzenekar lesz. A rendezőség tagjai ezek: Preszly Jánosné elnök. Cserynus Pálné. Rittinger Antalné, dr. Sági Samuné, Sztrilich Zsigmondné, Tárcazy Istvánné alelnökök. dr. Moldován Lajos titkár. Vértési Károlyné ellenőr. Kohut Henrikné, Kirchner Károlyné pénztárosok. Halm Ottóné ellenőr. dr. Henneberg Géza háznagy. Szondy István cigányvajda. Dr. Balogh Ernőné, Bittermann Sándorné, dr. Bruck Arminné, dr. Buják Józsefné. dr. Dekker Pálné, dr. Danninger Adámné. dr. Duckon Jánosné, dr. Falcione Árpádné, Fejér Eulália, Fernbach Zsuzsanna, dr. Frank Mihályné, dr. Gaál Istvánné, dr. Gertinger Pálné, Hanke Imréné, Hetteszheim Henrikné, Hoffmann Károlyné, dr. Huber Józsefné, Ince Gusztávné, Komáromy Gyuláné, Kozma Lászlóné, Lánckor Antalné, Mihajlovits Kornélné, Mihályi Jánosné, Molnár Károlyné, Pocsay Sándorné, Scherer Rezsőné, Schlieszer Sándorné. Schöffner Józsefné, Szabó Lászlóné. Szaich Emilné, Szemző Istvánné, Szemző Jánosné, dr. Szilágyi Mórné, Szondy Mátyásné, Sztankovits Györgyné, Sztipits Istvánné, Trischler Ferencné, Trischler Gyuláné, Wundszám Ida. Táncrendezők: Arnold Sándor, Báthory Károly, Bence Béla, dr. Brestyánszky Miklós, Chován János, Glatz Gyula, dr. Grigorievits Emil, Karsai Elemér, Klemm Gyula, Konyovits Antal, Kovács Antal, dr. Novák Elemér, Poppovits Koszta, Preszly Károly, Prokópy Imre, Raisz Sándor, Tarján Lajos, dr. Thurányi Zsiga, dr. Willmann Mátyás, dr. Zátanyi Dezső, dr. Závodszy Levente.

A zombori kaszinó dalárdája. e hó 31-én táncal és tombolával egybekötött dales-télyt rendez. Közreműködnek a dalárdán kívül: *Csavoja* János hegedűművész, *Rác* Micike k. a. és dr. *Pataky* János s. tanfelügyelő.

Az óbecsei magyar nőegylet a napokban *Visy* Károlyné urnó elnöklésével tartott ülésén elhatározta, hogy január hónapban nagyszabású estélyt rendez, melyen Óbecse előkelő társadalmának majdnem valamennyi tagja vesz részt.

Halászbál Zentán. A zentai halászok január 1-én, a Tisza-kávéházban ugynevezett halászbált rendeznek. Minthogy világposta is lesz, a legtöbb levelezőlapot nyert hölgynek egy szokatlanul nagy élőhalat adnak át.

A bajai leányegylet karácsony másodnapján táncal egybekötött műkedvelői estélyt rendez. *»A szerencse fia«* című vígjáték kerül színre.

A palánkai izr. nőegylet tombolával egybekötött táncestélyt rendezett, mely minden tekintetben jól sikerült. Nagy és előkelő társaság volt jelen, mely a hajnali órákig kitünő kedélyhangulatban maradt együtt. A következő hölgyek voltak jelen:

Asszonyok: Özvegy Abelsberg Simonné, Bascháné, Fürszt Etel, Bernheim Manóné, Bernheim Paula, Boros Ignácné, Deutsch Béláné, Diksz Lajosné, Dukesz Lajosné, Epstein Albertné, Fertályi Jánosné, dr. Fischer Benóné, Fürszt M. L.-né, Hauszvirth Józsefné, Hipp Dezsőné, Horovitz D. L.-né, dr. Ilg Edéné, Joekel Lajosné, dr. Lövinger Edéné, Löwy J.-né, dr. Milojevics Milojéné, dr. Nagy Ákosné, dr. Pető Jánosné, Potzta Györgyné, Reszely Károlyné, dr. Revitzky Jenóné, Rosenberg Vilmosné, Rosenstock Samuné, dr. Roth Leoné, Schwartz Gyuláné, özv. Spitzer Nándorné, özv. Szávityné, Sienitz Benóné, Steinitz Sándorné, dr. Vermes Jenóné, Weil Gusztávné és Wetzberg Mórné.

Leányok: Bernheim Olga és Elza, Hainisch Berta, Illés Margit, Joekel Anna, Mayer Ró-

zsika, Nagy Ilonka, Pető Ilonka és Irénke, Róth Alice és Lenke, Spitzer Irma, Szávity Danica, Uvality Vidoszáva és Dobrilla, Zabukosek Amália.

KÖZGAZDASÁG.

Alföldi gazdák nagygyűlése Szegeden. Az Alföldön működő különféle gazdasági egyletek, szövetkezetek és gazdakörök kiküldöttjei 8-án délelőtt Szegeden, a városház dísztermében népes nagygyűlést tartottak, melyen dr. *Becsey* Károly orsz. képviselő elnöki megnyitóját után *Polgár* József battonyai kir. közjegyző, szőlő-nagybirtokos fejtegette a homoki szőlősgazdák szervezkedésének szükségességét. *Szilassy* Zoltán orsz. képviselő Omge titkár, *Bokor* Pál gazd. egyleti elnök, *Kenéz* Zoltán kecskeméti gazd. egyleti titkár, *Meskó* Pál magyar gazdaszövetségi titkár, dr. *Molnár* István gazdaköri felügyelő és *Maurer* János borászati lapszerkesztő hozzájárulása után a gyűlés az előadó javaslatát elfogadva egyhangulag kimondta, hogy a homoki szőlősgazdák — érdekeik határozottabb megvédése céljából — külön szövetségbe kell tömörülniök. A szövetség megalakítása végett gróf *Károlyi* Imre, gróf *Teleki* József, *Rohonczy* Gedeon, *Ormódy* Béla, *Polgár* József, *Bokor* Pál, *Maurer* János, dr. *Becsey* Károly, és dr. *Bodor* Antal személyében bizottságot küldtek ki. Majd *Kiss* Ferenc erdőtanácsos, szőlőbirtokos előadása nyomán *Kecskeméthy* Géza borászati felügyelő, *Kenéz* Zoltán és *Baloghy* Lajos hozzájárulása után kimondta a nagygyűlés, hogy a borértékesítés elősegítése érdekében szükségesnek tartja az Alföld különböző borkereskedő pinceszövetkezetek felállítását s az ezirányú mozgalom megindítását az elnökségre bizza. A gyűlés ezután dr. *Bodor* Antalnak az *»Alföldi Gazda«* szerkesztőjének javaslata alapján egyhangulag állást foglalt a mezőgazdasági érdekképviselet szervezésére vonatkozó dr. Bernát-Rubinek-féle törvényjavaslat tervezet mellett s kifejezte az alföldi gazdatársadalom ama kívánságát, hogy a földmívelési kamarák a kerületi rendszer alapján és mielőbb állittassanak fel. Dr. *Molnár* Istvánnak a Magyar Gazdászövetség kiküldöttjének az alföldi gazdakörök szervezésére vonatkozó indítványát egyhangulag szintén elfogadtatván a gyűlés *Bokor* Pál elnök zárószavaival ért végett, de előbb udvözlő táviratot küldtek dr. *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszternek.

Faipari mestertanfolyam. A kereskedelmi miniszter rendelkezése folytán a szegedi állami felső ipariskolán 1909. év elején négy hetes faipari mestertanfolyam fog tartatni, melyre asztalosmesterek és magukat önállóítani kívánó asztalossegédek vétetnek fel. A tanfolyam tárgyai: műhelygyakorlat, szerkesztési rajz és költségvetés, könyvvitel és üzleti fogalmazás heti 54 órában.

A tanfolyamon résztvevők napi három korona ösztöndíjban részesülnek s utiköltségük megtérítetik.

A tanfolyamra 12 (tizenkettő) jelentkező vétetik fel. Hely hiányában ezen tanfolyamra fel nem vehető jelentkezők a következő tanfolyamra előjegyeztetnek.

A felvétel iránti bélyegtelen folyamodványok a szegedi kereskedelmi és parkamarához küldendők be s abban megemlítendő, hogy a folyamodó mióta mester, hány segéddel és tanonccal dolgozik, illetve segédeknel, hogy hány éve segéd.

A résztvevők a szükséges rajzeszközökkel magukat ellátni tartoznak.

A gerezna kezelése. Rövid idő múlva már megkezdhetők lesznek azon nyulak vágása, melyeket szörme termelésre szántunk. A kinek sok herélt nyula van, az az idén különösen jól járt, mert a hirtelen beállott hidegek a szörmesimára, selymesre és fényesre varázsolták s ha a tavasz és nyár folyamán herélt nyulakról gondoskodtunk, bizony most sok szép értékes szörmével gazdagíthatjuk ruhátárunkat. Ugyancsak szép gereznt adnak a bak avagy a nőtény nyulak is, de csak úgy, ha teljesen külön tartattak, mert így szörzetük nincs megtépve s bőrük is mentes sérülésektől.

A gerezna lehozásánál gondunk legyen, hogy a bőrt késsel meg ne vágjuk, a bundát be ne vérezzük s az állat minden egyes testrészeről huzzuk le a bundát, mert valójában csak így értékes a gerezna.

A nyul lenyuzása, lebőrözése után a gereznt a has közepén az orr hegyétől a fark végeig felhasítjuk, a szőrös részével egy deszkára helyezjük, a bőr rugalmasságának megfelelőleg alaposan kifeszítjük (ráncot vetnie nem szabad a széleket szögekkel megerősítjük, az esetleges vért vizes szivacsos letöröljük, hogy a bőr száraz legyen. Az így kezelt gereznt szellős, de nem napos helyre teszszük, míg ki nem szárad. Adjuk ezután át a szűcsnek, hogy dolgozza ki. Mi ellenben soh'se kísérletezzünk, a szűcs mesteriséget ne igyekezzünk elsajátítani, mert ez csak saját kárunkra tennők.

Sok helyen a gereznát fakupokra is huzták, a megfelelő kupok készítése is pénzbe kerül, de így sem értékebb a gerezna, csakis kiadásaink szaporodtak.

A szücs kezéből visszakerült gereznát elhasználhatjuk úgy természetes színében, de ne is kívánjunk hód, avagy chinchilla után-atokat, hisz az ezüst szörme prémből készült női kabát, sapka, boa és karmantyú, a bécsi kék óriás gereznája pedig sötétszínű női kabátok gallérjainak, ehhez ugyanily színű karmantyú nemcsak szép, mutatós, hanem praktikus is, mert e két szín a divat változataiban állandóan helyet foglal.

K. B.

A gazdakörök és szövetségek egységes szervezése tárgyában Komáromvármegye átiratot intézett Bács megye törvh. bizottságához. A vármegye az ügyet áttette a gazd. egylethez.

A temerini vásárok. Temerin község hetivásárait állatfölhajtás engedélyezését és az országos vásároknak két nappal való meghosszabbítását kéri a föld. minisztertől. A vármegye és a gazd. egylet a kérelmet pártolólágg terjeszti föl.

Felsőszentiván állatfölhajtás engedélyezését kéri a földmívelési minisztertől. A vármegye és gazd. egylet e kérelmet pártolólágg terjeszti föl.

Szerkesztői üzenetek.

D. G., Zenta. Még nem kaptuk vissza, tehát nem is intézkedhettünk.

S. J., Zombor. Mai számunkban megtalálja.

R. D., Óbecse. Nem mondhatjuk meg a nevét.

J. B.—t. Január első felében.

H. P., Kunbaja. Köszönjük. K—ts még él és virágzik.

I. I., Szenttamás. Néhány nap múlva elküldjük.

Zentai és roskoványi egyesült iparvállalat, Zenta. Utbaigazításuk zzerint intézkedünk.

G. V., Küllöd. A múlt számra későn kaptuk.

»Tűzben vagyok.« A verse is.

N. T., Baja. A borsód-katymári határban levő puszták, a községi helynevek változtatása folytán, ezeket a neveket viselik: Kamenyák most *Kövesdmajor*, Seterpuszta most *Sáspuszta*, Sávác most *Sándormajor*, Katymár-Vályity most *Válaspuszta*, Felecska most *Flórapuszta*.

Függetlenségi Kőr, Jánoshalma. Az 1900. évi népszámlálás szerint *Bácsalmásnak* 9.291, *Jánoshalmának* 9.376, *Mélykútnak* 8.105 lakosa van. A két előbbi most már meghaladja a tízezret.

Borászati Lapok. Elkésve kaptuk meg. A jövő számban intézkedünk.

»Fagyos borzongás érzek.« Mi is ezt éreztük, midőn versét elolvastuk.

Levelező, Bácsalmás. Köszönjük. A jókívánásokat viszonzozzuk.

Levelező, Topolya. Ha csütörtökön a nagy munka miatt el nem intézhetnők, akkor karáásony után teszszük meg. Jókívánatait viszonzozzuk.

L. G., Szabadka. A monografiában az összes bács megyei írók működésének méltatása meglesz. Mint-hogy a kereskedelemnek külön bő rovata lesz, természetes, hogy az illető gyáros szerepléséről és a megyebeli kereskedelmi érdekek körül szerzett érdemeiről sok szó lesz.

Sz—r J—f. Másként informáltak bennünket. Mig a hiteles adatokat meg nem kapjuk, nem írunk róla.

N. V., Ujvidék. A közgyűlési tudósításban megtalálja.

W. M., Zombor. Néhány nap múlva postára teszszük.

6806/kig. 908. szám.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó **Szenttamás** község községi képviselőtestületének 116/908. számú határozata folytán az üresedésben lévő községi **végrehajtói és két írnoki állásra** hirdetett pályázati határidőt ezennel meghosszabbítom és felhívom ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám 1909. évi **január hó 31-ig** terjesszék be.

Az állások 1000—1000 korona havi előleges részletekben kiszolgáltatandó évi fizetéssel vannak javadalmazva.

Óbecse, 1908. évi december hó 18-án.

Dr. Balaton Gyula,
főszolgabíró.

Ada község előljáróságától.

5127/szám kig. 1908.

Pályázat mérnöki munkálatra.

Ada község képviselő testületének 483/1908. számú határozata alapján a község határában lévő községi (közűlő) **közütek felmérése, kijelölése és azokról törzskönyv készítésére** az 1890. évi I. t.-c. és 610/közgy. 1897. számú vármegyei szabályrendeletben foglaltaknak betartása mellett ezennel pályázat hirdettetik.

Felkéretnek az erre vállalkozó okleveles mérnök urak, hogy ezen szakmunkára vonatkozó ajánlataikat 1909. évi **január hó 15-ig** alulírott községi előljárósághoz nyújtsák be.

Megjegyeztetik, hogy a község szabad fuvaron kívül egyéb szükséges szolgálmányokat avagy anyagokat nem ad.

Ada, 1908. évi december 16-án.

Előljáróság.

Tiszakálmánfalva községétől.

2030/szám 1908.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Tiszakálmánfalva község előljárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonához tartozó és állatfelhajtással egybekapcsolt **három országos és kirakodó vásár**, továbbá ugyancsak állatfelhajtással egybekapcsolt, minden pénteken tartatni szokott nagy **hetivásár helypénzszedési joga** 1909. évi január hó 1-től december 31-ig terjedő egy évre 1909. évi **január 15-ik** napján délelőtt 9 órákor a község ház tanácstermében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatik.

Kikiáltási ár 1500 koronában van megállapítva. Egyéb feltételek a jegyzői hivatalban megtudhatók.

Tiszakálmánfalva, 1908. december 15.

Városi Mihály,
jegyző.

Szkotovics Mihály,
bíró.

3873/908. szám.

Hirdetmény.

A Ferenc-csatorna részvénytársulat kezelésében levő csatornák hidjainak és egyéb műtárgyainak fenntartásához 1909. évben szükséges **fa és egyéb építési anyagok** beszerzésére ezennel **nyilvános pályázati versenytárgyalást** hirdetek.

A szállítási részletes feltételek, anyagszükségleti kimutatás stb. alulírott műszakiigazgatóságnál megtekinthetők, illetve kívánatra érdeklődőknek megküldetnek.

Az üzletigazgatósághoz címzendő ajánlatok benyújtásának határideje 1909. **január hó 10. déli 12 óra.**

Elkésve érkező, távirati, utó, vagy díjtalanul kiállított ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Kissztpár, (u. p. Ujszivác) 1908. december hó 17-én.

Heincz Albert,
műszaki és üzletigazgató.

3—1

Aki szereti a
gyomrát és egészségét,

igyék **Mátyás király** asztalán is felszolgált valódi

Rácürmöst,

melyet olcsóságánál fogva
mindenki beszerezhet 10—1

Sztankovits Lázár

vendéglőstől,

Sztapár (Bács-Bodrog m.)

Két pezsgős üveg ára **3 korona.**

Két kisebb üveg ára **2 korona.**

Bérmentve szállitva bárhova.

Ezüstszörmenyulak

remek példányokban kaphatók

darabonként 6 K-ért

az **Óbecsei Ezüstszörme** nyultenyész-
tésre alakult alkalmi társaságnál.

Levelék **Hárs Aladár** tisztelendő urhoz
6—6 intézendők.

„Blickensderfer“ eredeti amerikai

írógép

azonnal látható irással.

Tiszta acélszerkezet.
Gyönyörű szép irással. — Az író-
gépek legolcsóbbja.

**Ara teljes felszereléssel csak
300 korona.**

Írógép kellékek a legolcsóbb árakban szállitnak.

Részletfizetésre is adatik.

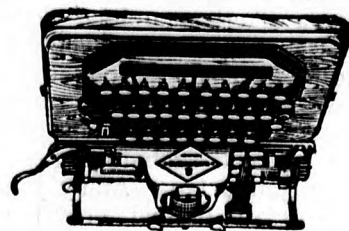
— Sokszorosításra is alkalmas. —

Állandó képviselő:

Ezer Antal

Apatin

Járási Általános Takarékpénztár.

26—4

Freystädtler Flóra emlékiratai!

**Életem
Szerelmeim
Szenvedéseim**
Írta: Báró Spléyné Freystädtler
Flóra.

Az ismert budapesti milliósleány megragadó közvetlenséggel írta meg élettörténetét. Ez a könyv megható vallomása egy lángoló szenvedélyű asszonynak, de kiáltó vád is társadalmunk legelőkelőbbjei ellen, kik e szenvedélyt kihasználva, a néhány év előtt milliókkal bíró nőt a züllés útjára kergették. A szerző arcképével díszített kötetet 2 K-ért küldi a

Kereskedelmi Reklámvállalat,
Budapest, VII., Kertész-utca 27. sz.
Utánvételt 2 korona 50 fillér.

Bácsmegeye földrajza.

Az elemi iskolai tanhatóságok, tantestületek, a tanító és könyvkereskedő urak figyelmét különösen felhívjuk az alábbi hirdetésünkre.

Felhívom a t. tanhatóságok és kartársaim figyelmét a Bács Bodrog vármegyei elemi népiskolák III. osztálya számára, az új utasítás alapján irt

földrajzomra,

melyet a nagym. Miniszter ur f. évi 54794. szám alatt engedélyezett. Felhívásomat azzal teszem közzé, hogy ez az egyetlen engedélyezett földrajz, mit t. kartársaim segédkönyvül használhatnak. Szives jóindulatukba ajánlom sok fáradtsággal és költséggel kiállított tankönyvecskémet, melylyel legelső sorban is kartársaimon, illetve tanügyünkön kívántam segíteni.

Könyvem pazar kiállítása, 24 képpel van díszítve és nyomása tiszta. Egyszóval: külsőleg is a legjobb benyomást teszi a szemlélőre.

Ára a térképpel együtt 60 fillér. A megrendeléseket gyorsan és pontosan fogom eszközölni.

MEZEI MIHÁLY
községi tanító.
ZENTA

Kezelés előtt!

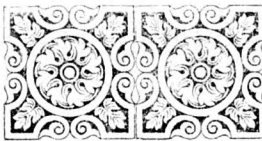
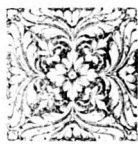
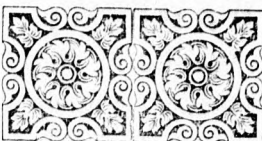
Kiefer János fogtechnikus Apatin.

Készít: műfogakat kautschukban úgy mint aranyban.

Speciálitás: Hidmunka aranykoronákra erősítve.

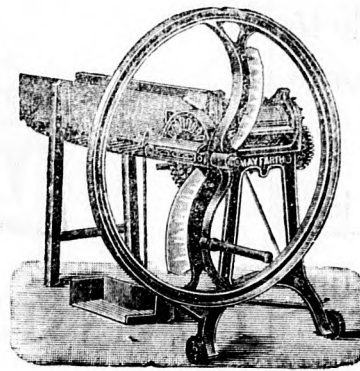

Kezelés után!

Takarmánykészítő gépek,

szecskavágók,
répavágók, da-
ráló gépek, ta-
karmányfüllesz-
tők, trágyalé-
szivattyúk

gyártanak és szállítanak legújabb és bevált szerkezet szerint.

Vetőgépek „AGRICOLA“

(tolóvetőkerék-rendszer).

Mindennemű mag és különböző magmennyiség számára, váltókerekek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki.

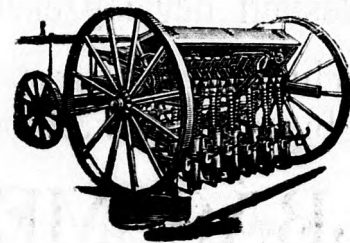
A lehető legnagyobb munka, idő és pénzmegtakarítást teszik lehetővé.

Különlegességeket széna és szalmaprések kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék, hengerek és boronákban legjobb alkatás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak.

Mayfarth Ph. és Társa

mezőgazdasági gépgyárak, vasöntödék és gőzhámorok
BÉCS, II. Taborstrasse 71. 11-7

Több mint 600 drb. arany- ezüst stb. éremmel kitüntetve.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Képviselők és viszont-
eladók kerestetnek.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.

POPPER ÉS STEINER MOHÁCS.

Varrógépek, kötőgépek, beszélőgépek, kerékpá-
rok és tűzmentes pénzszekrények

gyári raktára.

Eladás jutányos áron részletfizetésre is teljes
jótállás mellett.

Saját javító műhely.

Kivánatra árjegyzék ingyen.

10-4

„BÁCSMEGYE“

Lapvezér:

Latinovits Pál,

Bács-Bodrogvármegye ny. főispánja.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A. BÁCSMEGYE

a 750.000 lelket számláló Bács-Bodrogvármegye legelterjedtebb lapja. Előfizetői a megyei előkelő társadalom vezető tagjainak sorából kerülnek ki s így

hirdetéseik közlésére a legalkalmasabb sajtóorgánium.

A hirdetni kívánóknak készséggel mutatjuk meg előfizetőink hitelesített névjegyzékét.

Hirdetéseket csakis szolid, megbízható cégektől fogadunk el.

A. BÁCSMEGYE,

pártoktól és egyénektől teljesen független ujság s így hatalmi irányítástól, káros befolyástól menten, bátran és elszántan küzd mindama megyei közjavakért, melyek a népi politikai, társadalmi és gazdasági érdekeinek előmozdítását célozzák.

A. BÁCSMEGYE

vezércikkeit, irodalmi és egyéb közleményeit a lapvezéren és szerkesztőn kívül a megye legjobb tollú, kipróbált írói szolgáltatják.

A BÁCSMEGYÉ-

nek, a megye minden községében állandó, **rendes tudósítója** van s így minden eseményről hű, megbízható és kimerítő tudósítást közöl.

Mutatványszámot mindenki-
nek 4 héttig ingyen küldünk.

A. BÁCSMEGYE

szerkesztősége és kiadóhivatala
BUDAPEST, Teréz-körut 2. szám
alatt van.

HIVATALOS

bélyegzőket, pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta
bélyegzőgyár és intézet:

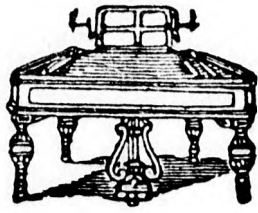
GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,

VI. ker., Váci-körut 17. sz.

A Bácsmegeyi Gazdaszövetség szállítója.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

HANGSZEREK.

KUDLIK ÁDÁM hangszerkészítő Szabadkán. (Alapított 1899.)
Ajánlja saját gyártmányu jó, erős hangu cimbalmaít, hegedűk, harmonikák, jó szabadkai tamburák stb. jutányos áráért.

Tisztelettel

Kudlik Ádám.

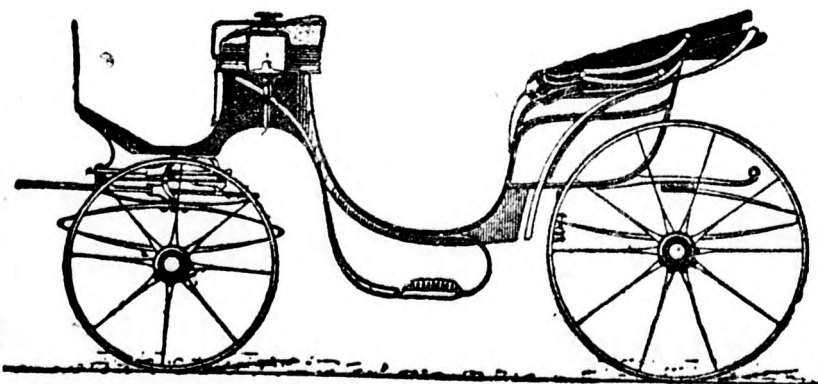

MÁRTON ISTVÁN

első alföldi tekeasztal-gyártó
ipartelep

SZEGED,

Boldogasszony-sugárut 58. szám.

kocsigyártó és lópatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. c. közönség becses figyelmét felhívni, hogy ezelőtt Budapesten mint Bihari J. és testvére kocsigyártó cég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítményeink az 1896. évi országos kiállításon ki lettek tüntetve.

Az 1885. évben a Budapesti Állatorvosi főiskolában a **patkolási** tanfolyamot sikerrel végeztem. Továbbá különösen ajánlom saját gyártmányu **gummi kerekeimet.**

Mindezek előrebocsájtása azon reményre jogosít, hogy e téren úgy a szakértelem, mint kulcsinra, a legmagasabb igényeknek megfelelni képes vagyok.

Régi kocsikat ujakra becserelek.

Képes árjegyzék ingyen.

Átalakításokat jutányosan készítek.

•Bácsmegeyi vállalati nyomdájából (Számmer Imre-féle nyomda.)

Magyarország legnagyobb és legelterjedtebb szőlészeti szaklapja a

Borászati Lapok

mely újévtől kezdve 41-ik évfolyamban hetenként jelenik meg igen bő és változatos tartalommal.

Ezen szaklap, mely nemcsak a magyar szőlészeti és borászati viszonyokat ismerteti, hanem legelőkelőbb figyelemmel kíséri a **külföldi tapasztalatokat**, újdonságokat, a francia, a német, olasz, osztrák stb. borászati irodalmat, minden kétséget kizárólag a **legsokoldalubb és legértelmesebb szőlészeti ujság**, mely minden más külföldi vagy hazai szaklap olvasását egész fölöslegessé tesz.

A „Borászati Lapok“

„Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületé“-nek hivatalos közlönye. 3-1

A Borászati Lapoknak a közgazdaság és a gyakorlati szőlőművelésnek és borászatnak szentelt rovatai igen kimerítő, de különös sulyt helyez a **tudósításokra** is, amiben több mint száz tudósító dolgozik a lap szerkesztőségében.

Minden előfizető évenként legalább két nagy **színes műmellékletet** kap, valamely magyar szőlőfaj hű képét, a mellett ingyen állapítja meg a szerkesztőség a beküldött tőkerészekből vagy állatokból a fellépett **szőlőbetegséget** vagy **rovart** és az ellenük való védekezést és kimerítő **választ ad** minden hozzáintézt szakkérdésre.

Laptulajdonos:

Baross Károly örököse.

Felelős szerkesztő:

Dr. Drucker Jenő.

A lap előfizetési ára:

1 évre **12** kor. 1/2 évre **6** kor. 1/4 évre **3** kor.

Mutatványszámot három héten át szívesen küld a

BORÁSZATI LAPOK kiadóhivatala (Budapest, IX., ker., Üllői-ut 25. sz.)

Legújabb szerkezetű fordítható **tekeasztalok** jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. **Régi tekeasztalok** becserelése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart **dákókat** és mindenféle kávéházi felszereléseket.

Rajzok és költségvetések ingyen.

BIHARI J

kocsigyártó Szabadkán.

Tisztelettel van szerencsém a t. címet értesíteni, hogy **SZABADKÁN** VIII., kör., 54 szám. alatt, közvetlen a vasút állomás mellett, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő